

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ

Практика використання інструментів електронної демократії громадськими організаціями в Україні

Дослідження реалізоване коаліцією громадських організацій - ГО «Подільська агенція регіонального розвитку», Громадянська мережа ОПОРА, Асоціація органів місцевого самоврядування «Міста електронного врядування України» - у співпраці з Державним агенством з питань е-урядування та Національною академією державного управління при Президентові України за підтримки Посольства Великої Британії в Україні

Над публікацією працювали:

Гречко О.Ю
Козут І.А.
Левченко О.В.
Яскевич А.Й.

У виданні описані результати експертного опитування серед представників неурядових організацій, проведеного у січні-лютому 2016 р. Опитування було спрямоване на визначення рівня обізнаності громадських діячів щодо існуючих інструментів електронної демократії, практики їхнього використання у професійній діяльності та формування нових технологій, що сприятимуть розбудові демократії на місцевому і державному рівнях.

Електронну версію звіту українською та англійською мовами можна знайти тут:
<http://pard.org.ua>

Усі твердження, наведені у цій публікації, є авторськими, і їх не слід сприймати у якості офіційної позиції Посольства Великобританії в Україні.

ЗМІСТ

Вступ	4
Методологія проведення опитування	6
Результати опитування	8
Блок I. Обізнаність організацій у сфері електронної демократії та інструменти е-демократії	10
Блок II. Бачення організацій стосовно подальшого впровадження інструментів е-демократії в Україні	19
Рекомендації щодо розвитку е-демократії в Україні	22
Додатки 1-5. Інфографіка за результатами опитування	23
Додатки 6-21. Розподіл відповідей респондентів у розрізі регіонів	28
Додаток 3. Зразок анкети	54

ВСТУП

Незважаючи на те, що державна концепція розвитку електронного урядування була прийнята ще у 2010 р., а національна програма інформатизації – взагалі у 1998 р., багато представників державних структур та громадських організацій, не кажучи вже про простих громадян, не мають чіткого уявлення про те, як можна використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в процесах державного управління та місцевого самоврядування. Окрім того, виникає дилема стосовно того, хто саме повинен стимулювати розвиток електронного урядування, а відповідно і електронної демократії, - органи влади чи громадянське суспільство. З одного боку, виконавчі органи влади відповідно до низки нормативно-правових актів зобов'язані впроваджувати нові технічні рішення в системі управління, з іншого боку – громадськість має спонукати їх до цього. Насправді ж обидва процеси відбуваються повільно з двох причин: 1) органи влади різних рівнів або не зацікавлені у проведенні модернізації, або їм для цього не вистачає ресурсів; 2) громадські організації часто не мають достатньої компетенції у сфері е-демократії, щоб чинити відповідний тиск на органи влади.

Відповідно до даних дослідження, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології у співпраці з Державним агенством з питань електронного урядування України та Швейцарською агенцією розвитку і співробітництва у лютому 2015 р., 79% респондентів ніколи не чули терміну «електронна демократія»; частково розуміють значення цього поняття лише 41% опитаних. Тож будь-які зусилля з боку органів влади чи інститутів громадянського суспільства щодо розбудови е-демократії виявляться неефективними, якщо громадськість не знатиме, як скористатись запропонованими можливостями. Саме тому дуже важливо в першу чергу зрозуміти, які саме послуги та типи публічної інформації громадяни хочуть бачити в електронному форматі, донести до них інформацію про те, які інструменти електронної демократії існують, і як їх можна використовувати.

Моніторинг ефективності впровадження технологій електронного урядування в 100 найбільших містах України, реалізований коаліцією громадських організацій у 2013, 2014 та 2015 роках показав, що більшість міст вже на даному етапі впроваджують окремі інструменти електронної демократії (електронна приймальня міського голови, можливість подати електронне звернення, проведення онлайн-опитувань), на державному рівні створено єдиний портал електронних звернень, на офіційних веб-сторінках центральних органів виконавчої влади розроблені модулі електронних петицій, засновано єдину систему місцевих петицій тощо. Разом з тим, досі не зрозуміло, як часто та інтенсивно використовуються створені інструменти інститутами громадянського суспільства для комунікації з органами влади та місцевого самоврядування та між собою для участі у формуванні місцевої, регіональної, державної політики.

Оскільки неурядові організації виступають у якості посередників між громадськістю та органами влади, саме вони стали цільовою аудиторією для проведення дослідження. Яким чином громадські організації здійснюють комунікацію між собою та з владними структурами за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, наскільки ефективно використовують соціальні мережі, чи знають про сучасні мобільні та онлайн-додатки, що полегшують процеси планування, аналізу, моніторингової діяльності та адвокації? Наскільки вони обізнані з інструментами кібербезпеки? Якими відкритими даними найчастіше користуються, і які типи публічної інформації бажають бачити оцифрованими в першу чергу? Ці та багато інших питань лягли в основу даного опитування.

У 2015 р. Робоча група з урядової політики в е-урядуванні (eSAG) ініціювала розробку Білої книги з питань е-демократії, процес створення якої пройшов широке публічне обговорення. Вона описує конкретні цілі та інструменти державної політики як задля інформування суспільства про деталізовані наміри уряду, так і з метою виявлення розбіжностей у позиціях різних зацікавлених сторін щодо змісту пропонованої політики. Саме на основі Білої книги з питань е-демократії з врахуванням кращих закордонних практик, результатів даного опитування та інших відповідних досліджень національного та регіонального рівня надалі розроблятиметься Концепція розвитку електронної демократії в Україні.

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ

Згідно із Розпорядженням Кабінету Міністрів України №386 від 15 травня 2013 р. «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства», поняття електронної демократії визначено як «форму суспільних відносин, за якої громадяни та організації залучаються до державотворення та державного управління, а також до місцевого самоуправління шляхом широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій». Відповідно, процес розбудови е-демократії варто поділити на дві складові: безперешкодний доступ до публічної інформації (відкриті дані) та створення умов для участі громадян у процесах формування та реалізації політики за допомогою інтернет-технологій (різні форми електронної участі).

Експертне опитування «Практика використання інструментів електронної демократії громадськими організаціями в Україні» мало на меті визначити рівень обізнаності НУО щодо існуючих елементів електронної демократії в Україні, можливостей їх використання, а також формування запиту на запровадження бажаних інформаційних технологій, що сприятимуть розбудові демократії на місцевому та державному рівнях.

Дослідження проводилося шляхом анонімного онлайн-опитування у період з 19 січня по 17 лютого 2016 р. У опитуванні взяли участь експерти, які представляють 402 громадські організації. Громадські організації територіально охоплюють 24 області України (усі області, окрім Київської, Луганської та Донецької мали рівні квоти).

Експертна вибірка була сконструйована на основі відбору типових представників цільових груп: аналітичні центри, сервісні організації, правозахисні організації, організації прямої дії (grassroot organizations), екологічні організації, організації, що займаються лобюванням/адвокацією, молодіжні організації, благодійні фонди, галузеві асоціації, спілки (підприємців, літераторів тощо), організації історичного спрямування та збереження культурної спадщини, релігійні організації, національні спільноти.

До відбору громадських організацій, які потрапили у вибірку, були залучені експерти в кожному з обласних центрів України (регіональні координатори Громадянської мережі ОПОРА), також були використані списки громадських організацій, що входять до громадських рад при відповідних обласних державних адміністраціях.

Для залучення громадських організацій до участі в опитуванні була здійснена електронна розсилка листів із посиланням на онлайн-анкету та супровідним листом, обдзвонювання респондентів та розсилання листів-нагадувань. Попередньо планувалося опитати експертів, які представляють 1000 громадських організацій, але відгукнулися на опитування лише представники 402 організацій. Причинами відмов в участі в опитуванні були: незацікавленість проблематикою е-демократії або недостатній рівень обізнаності у цій сфері, відсутність часу для заповнювання анкети (що також свідчить про відсутність інтересу).

Листи були надіслані понад 1100 організаціям – ті НУО, які одразу відмовились брати участь в опитуванні, або з якими не вдалось зв'язатись, одразу були замінені на інші за тим же принципом відбору. Менше з тим, усі області та зазначені 12 типів громадських організацій були відображені у квотах. Виняток становлять Луганська і Донецька області. З цих регіонів через сумнозвісні причини участь в опитуванні взяли лише 5 і 2 організації відповідно. Саме тому у регіональному розрізі

показники цих областей виглядають не об'єктивно. І все ж автори дослідження вирішили включити ці регіони також до таблиць із зведеними даними у розрізі областей.

Запитання в анкеті охоплювали проблематику відкритих даних, кібербезпеки та електронної участі. Загалом, вони були поділені на два блоки:

I. Обізнаність організацій у сфері електронної демократії та інструменти е-демократії;

II. Бачення організацій стосовно подальшого впровадження інструментів е-демократії (конкретні рішення).

Результати дослідження можуть бути використані під час розробки стратегії розвитку та впровадження електронної демократії в Україні, релевантних державних політик, методичних матеріалів для навчання держслужбовців та громадських діячів у сфері електронного урядування та електронної демократії.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

На відміну від поняття «е-урядування», термін «е-демократія» з'явився в Україні нещодавно, тож не дивно, що більшість пересічних громадян не мають про нього чіткого уявлення. В той же час, лідерам громадських організацій у якості посередників між владою та громадськістю варто донести суть поняття електронної демократії до своїх цільових аудиторій, пояснити переваги, які кожен зможе отримати за умови впровадження та поширення її інструментів. Адже е-демократія стосується кожного – не має значення, чи це аналітичний центр, чи релігійна організація, або ж національна спілка. Усі вони так чи інакше взаємодіють між собою, зі своєю громадою, органами влади. Інструменти електронної демократії спрощують цю взаємодію, усувають бар'єри, допомагають швидше та якісніше знаходити однодумців, брати безпосередню участь у державотворенні, безперешкодно висловлювати свої погляди через онлайн-опитування, звертатись до посадовців через форми е-звернень та е-запитів, отримувати електронні послуги та консультації без зайвого витрачання часу та коштів.

На жаль, рівень обізнаності громадських організацій у сфері електронної демократії ще досить низький. Окрім того, маємо констатувати високий рівень небажання з їхнього боку заглиблюватись у цю проблематику. Так, багато із громадських організацій, які були відібрані для участі в опитуванні через свою активну позицію та помітний вплив на розвиток громади, відмовлялись заповнювати анкету. Здебільшого вони аргументували це відсутністю зацікавленості у темі е-демократії або відсутністю елементарного рівня компетенції. Таким чином, лише 402 організації із 1000 запланованих взяли участь в опитуванні.

Відносна більшість опитаних експертів вважають, що е-демократія – це передусім пряма комунікація з органами влади за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Серед пріоритетів розвитку інструментів електронної демократії погляди респондентів розійшлись, і усі три варіанти (доступ до відкритих даних; е-комунікація та е-взаємодія НУО між собою та з органами влади; участь у прийнятті рішень) набрали майже однакову кількість балів.

Більшість опитаних експертів (98,8%) переконані у необхідності проводити заходи із підвищення рівня громадянської освіти у сфері е-демократії. 70,1% громадських організацій мають власні сайти, а 90,8% респондентів використовують соціальні мережі у своїй професійній діяльності.

Найбільш поширеними практиками у сфері е-демократії, які сьогодні використовуються громадськими організаціями в Україні, є аналіз та використання відкритих даних. Позитивну відповідь щодо діяльності в даному напрямку зазначили 64,4% опитаних. Окрім того, зафіксовані високі показники застосування Google-сервісів, електронних звернень та запитів, оформлення е-петицій. Незважаючи на те, що інструмент е-петицій було впроваджено в Україні нещодавно, він став досить популярним – ним скористались вже майже половина респондентів.

Найбільш важливими серед відкритих даних респонденти зазначили інформацію про надходження та витрати з місцевих бюджетів (51% відповідей), а найвагомим завданням для поширення е-демократії – боротьбу з корупцією у в органах виконавчої і судової влади.

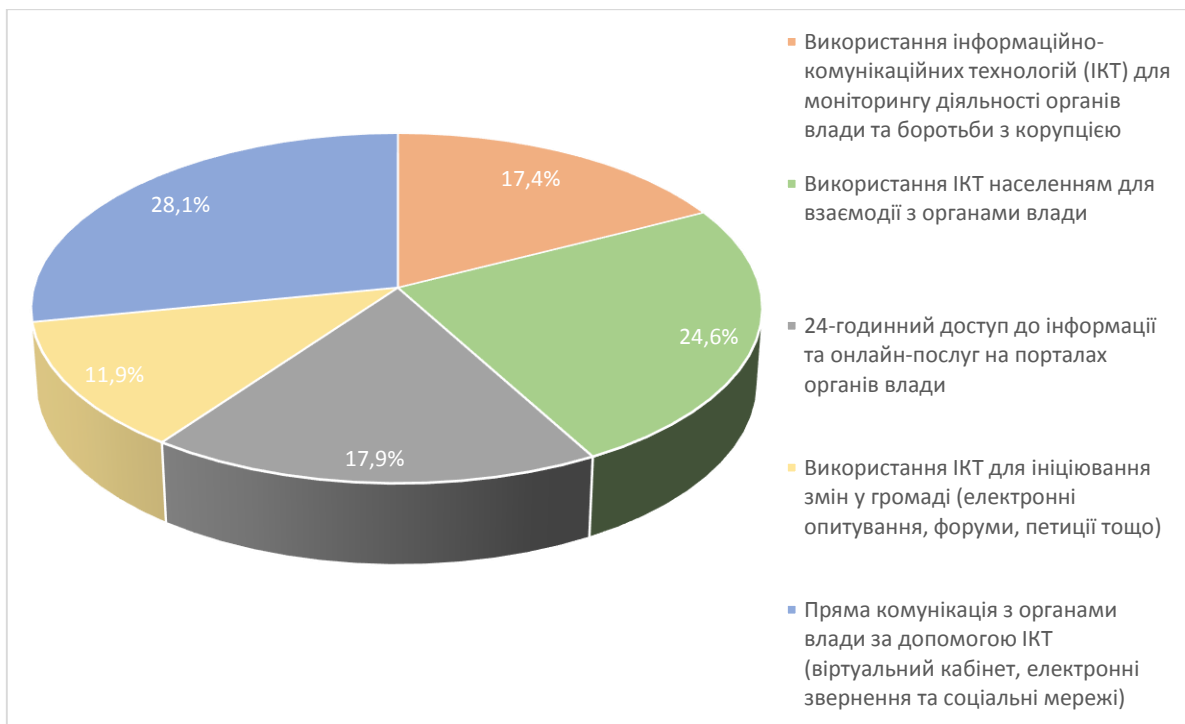
Найбільша відмінність між уже доступними інструментами і такими, якими ГО лише прагнуть користуватись у майбутньому, помітна щодо віртуальних кабінетів посадовців. Так, 63,7% громадських експертів хотіли б скористатись можливістю звернутись до представників влади безпосередньо через їхню інтернет-приймальню. Також існує високий попит серед громадських активістів на розвиток електронних консультацій. 60,2% респондентів прагнуть використовувати їх для просування своєї професійної діяльності. За створення опції проведення е-референдумів висловились понад 38% опитаних.

Найбільше громадським активістам бракує навиків у сфері кібербезпеки, захисту інформації, а також ефективного використання онлайн-ресурсів та пошуку даних. В той же час, $\frac{3}{4}$ опитаних організацій регулярно оновлюють антивірус, більше половини респондентів використовують складні паролі та безпечні інтернет-з'єднання. Третина респондентів відзначила необхідність у підвищенні рівня своєї комп'ютерної грамотності.

Блок I. Обізнаність організацій у сфері електронної демократії та інструменти е-демократії

Визначення терміну «електронна демократія»

Думки опитаних громадських активістів розділилися щодо їхнього визначення поняття е-демократії. 28,1% респондентів вважають, що е-демократія – це пряма комунікація з органами влади за допомогою таких інструментів як електронні петиції, електронні опитування й форуми тощо. Ще 24,6% переконані, що це використання інформаційно-комунікаційних технологій населенням для взаємодії з органами влади. 17,9% респондентів відповіли, що е-демократія – це 24-годинний доступ до інформації та онлайн-послуг на порталах органів влади. Для 17,4% опитаних експертів е-демократія – це передусім використання інформаційно-комунікаційних технологій для моніторингу діяльності органів влади та боротьби з корупцією. Решта опитаних (11,9%) вважають, що суть е-демократії полягає у використанні інформаційно-комунікаційних технологій для ініціювання змін у громаді. Таким чином, пріоритетним розумінням терміну «е-демократія» є можливість безперешкодного спілкування з представниками владних структур та можливість «бути почутим».

Діаграма 1. Визначення е-демократії громадськими активістами

Інтернет-технології, які громадські організації використовують у своїй діяльності

Майже всі опитані представники громадських організацій використовують соціальні мережі (90,8%). Наступними за популярністю є Google-сервіси (74,4%) та сайти організацій (71,6%). Проте

постає питання щодо використання цих інтернет-технологій як інструментів електронної демократії. Ймовірно, вони використовуються з метою комунікації, інформування про свою діяльність та забезпечення організаційного розвитку. Підставою для таких висновків є відповіді на наступні питання.

Менше половини респондентів проводять електронні опитування (41,5%), здійснюють електронні запити та звернення (39,6%), використовують електронні реєстри (37,3%) та беруть участь у поданні е-петицій (31,1%). Ще меншою популярністю користуються такі інструменти е-демократії як електронні форуми (22,1%) та електронні дайджести (16,4%). Якщо врахувати той факт, що більше половини представників

громадських організацій, які були включені до вибірки, не захотіли приймати участь в опитуванні через відсутність зацікавленості у темі е-демократії або відсутність компетенцій в даній сфері, то загальна картина щодо використання інтернет-технологій як інструментів електронної демократії буде значно гіршою, ніж отримані результати. Проводячи аналіз відповідей респондентів з даного блоку питань у розрізі окремих областей (Додатки 7-8), бачимо що результати майже однакові у всіх областях. Це дає підставу зробити висновок про необхідність консолідованих рішень щодо впровадження електронної демократії на національному рівні, а також про потребу популяризації цієї теми безпосередньо серед інститутів громадянського суспільства.

Таблиця 1

ІКТ, якими користуються НУО у своїй роботі	%
Соціальні мережі	90,8%
Google –сервіси (документи, папки, групи і т.п.)	74,4%
Сайт організації	71,6%
Електронні опитування	41,5%
Електронні запити та звернення	39,6%
Електронні реєстри	37,3%
Е-петиції	31,1%
Електронні форуми	22,1%
Електронні дайджести	16,4%

Інтернет-технології, за допомогою яких громадські організації взаємодіють між собою

Однією з ключових складових ефективної розбудови електронної демократії є налагодження комунікації між інститутами громадянського суспільства з метою діагностики проблемного поля,

формування спільного бачення шляхів вирішення цих проблем та участі у розробці державної політики у відповідних сферах.

Відповідно до результатів опитування, найбільш активно громадські організації використовують електронну пошту (90,5%) та соціальні мережі (88,6%). Трохи менше половини опитаних для комунікації з іншими ГО користуються такими інструментами: форми зворотного зв'язку (42,3%), електронні опитування (29,6%), електронні запити та звернення (26,4%), електронні форуми (21,9%). Найменшою популярністю користуються електронні дайджести - 12,7%. З-поміж інших технологій, не вказаних в анкеті, респонденти також вказали е-розсилки, телемости, вебінари та онлайн-конференції, мапи партнерів на ресурсних порталах. В цілому, показники використання сучасних ІКТ для взаємодії громадських організацій є досить високими. Втім, як і в результатах опитування щодо попереднього питання, переважають методи односторонньої комунікації, тобто інформування без зворотної реакції. Такі інструменти е-взаємодії як електронні опитування, звернення та форуми (feedback tools) ще не досить популярні в Україні. До того ж, близько 10% респондентів вказали, що вони не користуються електронною поштою у своїй професійній діяльності. За сучасного ритму розвитку інформаційно-комунікаційних технологій діяльність таких організацій не може бути ефективною і конкурентною.

*відповідаючи на це запитання респонденти могли обрати декілька варіантів відповіді, тому сума відповідей не дорівнює 100%.

Таблиця 2

Інструменти е-демократії за допомогою яких НУО взаємодіють між собою	%
Е-mail комунікація	90,5%
Соціальні мережі	88,6%
Форми зворотного зв'язку на сайтах організації	42,3%
Електронні опитування	29,6%
Електронні запити та звернення	26,4%
Електронні форуми	21,9%
Електронні дайджести	12,7%

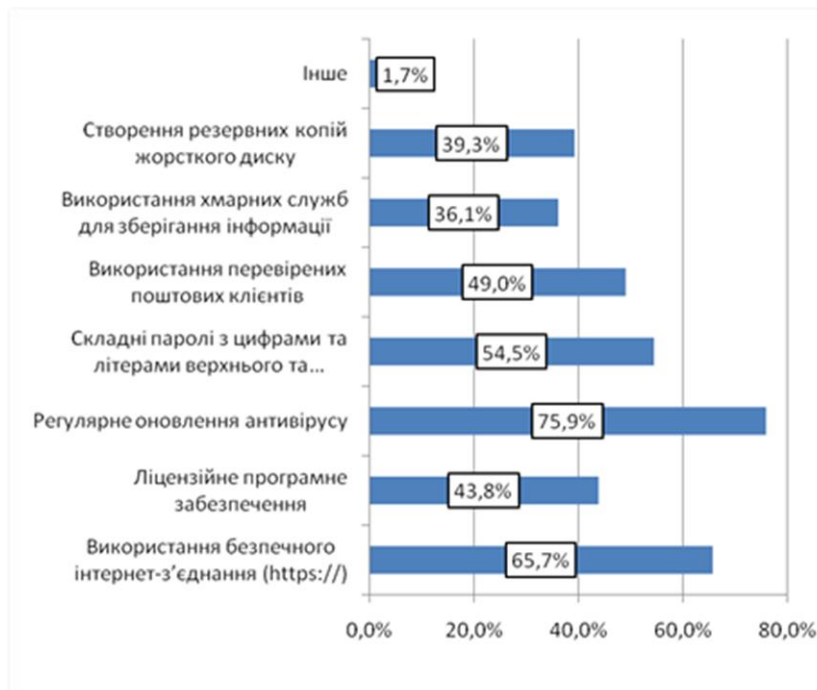
Діаграма 3. Інструменти е-демократії, за допомогою яких НУО взаємодіють між собою

Методи кібербезпеки

Обізнаність громадських організацій у сфері кібер- та інформаційної безпеки допоможе їм уникнути багатьох неприємностей, таких як незаконне використання персональних даних; фальсифікація інформації, що надають організації; різних видів фінансових шахрайств; хакерських атак та вірусних файлів.

Щодо методів кібербезпеки, то більшість респондентів регулярно оновлюють антивірусне програмне забезпечення (75,9%) та використовують безпечне інтернет-з'єднання (65,7%). Більше половини опитаних експертів використовують складні паролі (54,5%). Майже половина респондентів користуються перевіреними поштовими клієнтами (49%). Також опитані експерти застосовують такі методи кібербезпеки: користуються ліцензійним програмним забезпеченням (43,8%), створюють резервні копії жорсткого диску (39,3%) та використовують хмарні служби для зберігання інформації (36,1%).

*відповідаючи на це запитання респонденти могли обрати декілька варіантів відповіді, тому сума відповідей не дорівнює 100%.

Діаграма 4. Методи кібербезпеки, якими користуються респонденти

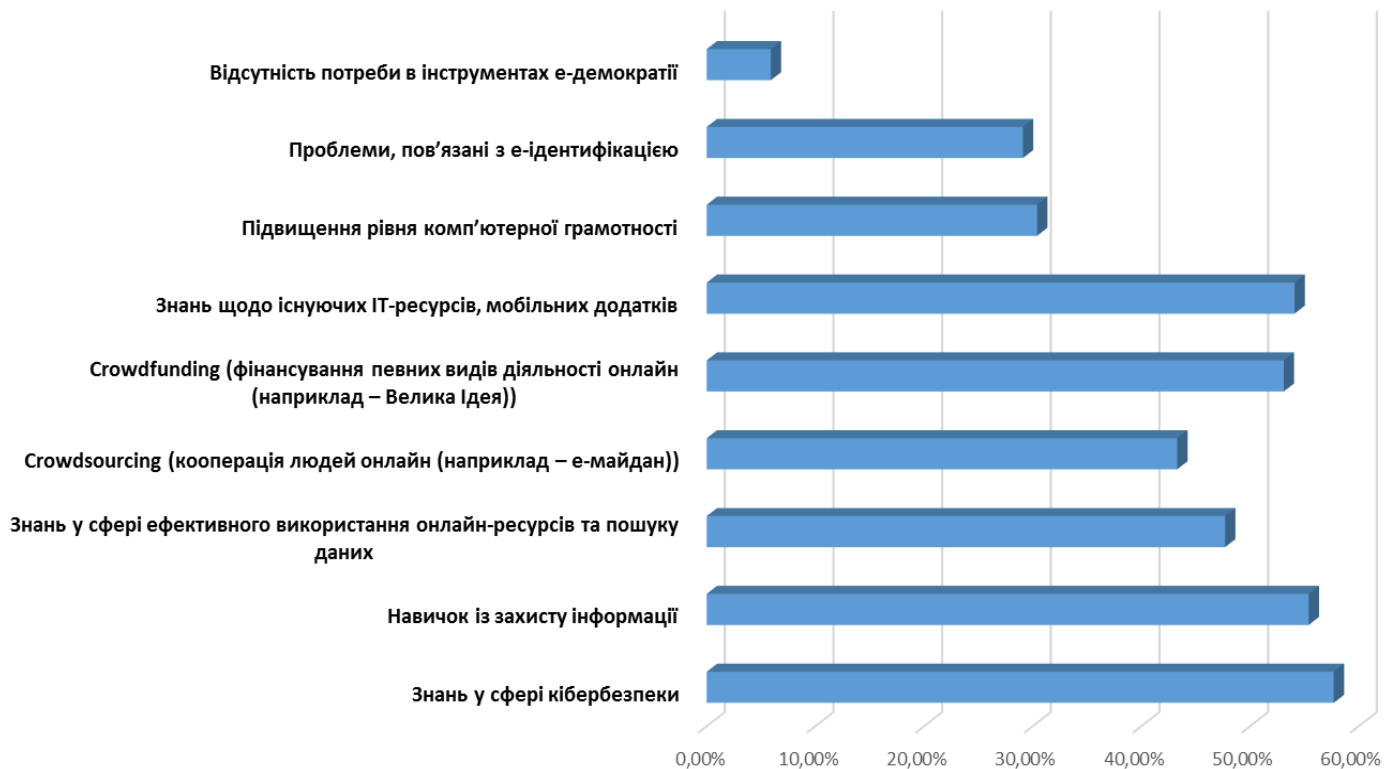
Ці показники свідчать про високий рівень розуміння громадськими діячами потреби у захисті інформації в інтернет-просторі. В той же час, саме знань і навиків у сфері кібербезпеки їм найбільше не вистачає. Про це вказали у своїх відповідях 57,7% експертів. Деякі організації використовують шифрування та кластерування, про що написали у коментарі до запитання. Оскільки оцінювати можна лише ті дані, які надали респонденти, важко визначити вірогідність та правдивість отриманих відповідей. Сумніви щодо ефективного використання методів кіберзахисту громадськими організаціями виникають з двох причин. По-перше, самі ж респонденти визнали пріоритетною потребу у підвищенні рівня обізнаності у сфері кібербезпеки. По-друге, менше третини (29,1%)

представників ГО вказали, що потребують додаткових знань і навиків у сфері е-ідентифікації. Обидва питання пов'язані між собою. Оскільки загальновідомо, що в Україні наразі відсутня єдина система е-ідентифікації осіб, можна стверджувати, що найнижчі показники потреби підвищувати рівень обізнаності саме у цьому напрямку свідчить про те, що респонденти не зацікавлені вказувати свої персональні дані в інтернет-просторі, а не тому, що вони добре в цьому орієнтуються.

Знання або навички, яких не вистачає громадським організаціям у сфері е-демократії

Більшість опитаних експертів переконані, що громадським активістам не вистачає таких знань або навичок в сфері е-демократії: знань у сфері кібербезпеки (57,7%), навичок із захисту інформації (55,4%), знань щодо існуючих ІТ-ресурсів, мобільних додатків тощо (54,1%), знань щодо залучення людей до збору коштів через мережу інтернет («crowdfunding») (53,1%).

Також представники громадського сектору вважають, що їм не вистачає знань або навичок у сфері ефективного використання онлайн-ресурсів та пошуку даних (47,7%). Інтернет-технології мають неймовірні можливості, і одним із дієвих інструментів електронної демократії може стати пошук односторонців онлайн та залучення людей до спільної діяльності («crowdsourcing»). Здебільшого ця технологія реалізовується через соціальні мережі. Наразі вона лише набирає популярності в Україні. Одним із найяскравіших прикладів її використання в нашій державі став так званий «е-Майдан». 43,3% респондентів опитування зазначили, що хотіли б отримати більше знань та навиків у сфері *crowdsourcing*.

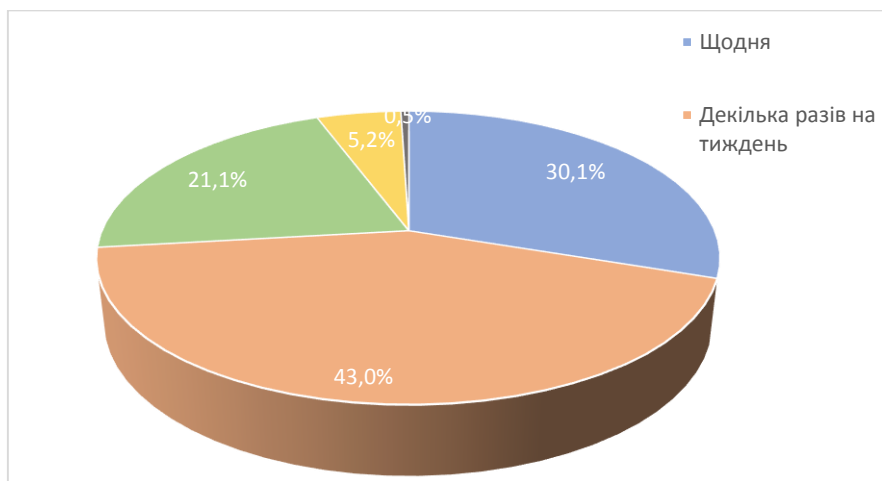

Діаграма 5. Знання та навички, яких не вистачає респондентам

Безумовно, важко говорити про ефективне впровадження електронної демократії, якщо громадяни щонайменше не мають базового рівня комп'ютерної грамотності. Так, близько третини респондентів (30,4%) вважають свої знання у сфері ІКТ недостатніми. Окрім того, майже 10% опитаних громадських діячів не користуються електронною поштою, про що вже згадувалось вище. Оскільки респондентами опитування були лідери громадських організацій, важко уявити, наскільки гіршими будуть ці показники, якщо суб'єктами опитування обрати звичайних громадян. Також слід зауважити, що 5,9% респондентів не бачать необхідності у використанні інструментів електронної демократії взагалі.

Частота відвідування офіційних веб-сайтів органів державної влади та місцевого самоврядування

Майже третина респондентів (30,1%) відвідують веб-сайти органів державної влади та місцевого самоврядування щодня. Більшість опитаних (43%) переглядають їх декілька разів на тиждень. Ще 21,1% респондентів відвідують ці сайти декілька разів на місяць. Взагалі не відвідували сайти органів державної влади та місцевого самоврядування 0,5% опитаних. Це досить високі показники, що свідчать про зацікавленість громадських організацій у моніторинговій діяльності, а також бажання бути обізнаними щодо важливих та актуальних суспільно-політичних процесів. Ці дані ще раз підкреслюють важливість для НУО розуміння своєї ролі у формуванні активного громадянського суспільства, де вони є медіаторами між громадськістю та органами влади.

Діаграма 6. Частота відвідування веб-сайтів органів державної влади та місцевого самоврядування

В той же час, просто відвідування офіційних інтернет-ресурсів органів влади ще не свідчить про високий рівень довіри з боку громадських активістів до представників влади та державних установ в цілому, а також про високий рівень їхньої взаємодії. Так, опитані експерти оцінюють рівень довіри до інформаційно-комунікаційних технологій державної влади та місцевого самоврядування на рівні середньозваженої оцінки 3,15 (за 5-бальною шкалою, де 1 – найнижча оцінка, а 5 - найвища). Окрім того, респонденти відзначили низький рівень використання інформаційно-комунікаційних технологій

органами державної влади та місцевого самоврядування - на рівні 2,97 (за 5-ти бальною шкалою, де 1 – найнижча оцінка, а 5 - найвища). Причин для цього може бути багато: недостатнє фінансування, відсутність компетенції, відсутність політичної волі. Менше з тим, саме готовність органів усіх щаблів влади до технічної та інформаційної модернізації є запорукою ефективного впровадження програм розвитку електронного урядування та електронної демократії.

Кілька питань в опитуванні стосувались сприйняття громадськими лідерами питання корупції в органах влади. Відповідно до результатів, подоланню корупційних схем в органах виконавчої і судової влади було надано найвищий пріоритет. Також значна частина респондентів вважають, що е-демократія є дієвим способом моніторингу дій високопосадовців та подолання корупції. Високий пріоритет стосовно цього напрямку реформ корелює з низьким рівнем довіри до інформаційно-комунікаційних технологій органів влади. В межах від 50% до 60% від максимально можливого цей показник знаходиться у Житомирській, Кіровоградській, Одеській, Львівській, Тернопільській та Полтавській областях. 70% та вище по ступеню довіри громадянського суспільства до ІКТ органів влади результати опитування показали у Миколаївській, Рівненській, Вінницькій та Черкаській областях.

Стан розвитку інформаційно-комунікаційних технологій органів державної влади та місцевого самоврядування у більшості областей було оцінено ще нижче, аніж ступінь довіри до них. Найкращий стан розвитку таких ІКТ, на думку респондентів, є у Івано-Франківській, Черкаській, Дніпропетровській, Волинській, Сумській, Вінницькій, Запорізькій, Миколаївській, Хмельницькій, Одеській та Тернопільській областях. В цих областях даний показник оцінено в межах 60% - 70% від максимально можливого значення.

Низький ступінь довіри до інформаційних ресурсів органів влади спричиняє зниження інтересу до інформації, яка знаходиться на цих ресурсах, або взагалі там відсутня. Так, 40% - 60% опитаних відвідують такі ресурси декілька разів на тиждень. Щодня активно працюють із сайтами та іншими інформаційними ресурсами 75% респондентів у Хмельницькій області. Це свідчить про те, що за відповідних умов інформаційні ресурси органів влади мають значний потенціал щодо підвищення до них інтересу громадськості та перетворення на потужний засіб комунікації з громадянським суспільством та залученням його до процесів формування публічної політики за допомогою інструментів електронної демократії.

Результати аналізу відповідей на це питання свідчать про те, що поки що основна діяльність громадських організацій з використанням інтернет-технологій відбувається у площині взаємних комунікацій. Учасі у комунікаціях з владою та громадянами, а також у процесі формування державної політики надається мало уваги.

Інформаційно-комунікаційні технології для покращення системи врядування в Україні

Те, що використання та вдосконалення інформаційно-комунікаційних технологій, є вкрай потрібним, не викликало сумніву у жодного з опитаних експертів. На думку респондентів, широке застосування ІКТ найбільше потрібне для забезпечення: прозорості бюджетних витрат (4,82); надання адміністративних послуг в онлайн-режимі та спрощення бюрократичних процедур (4,82); прозорості

процесу прийняття рішень (4,8); безперешкодного доступу громадян до публічної інформації (4,8); протидії корупції (4,71); підвищення участі громадян у політичних процесах та підвищення рівня довіри до органів влади (4,5); безперешкодного спілкування з представниками органів влади (4,48). Отже, усі запропоновані варіанти відповідей здобули дуже високі бали. Це означає, що ефективне впровадження інтернет-технологій в органах влади, на думку усіх респондентів, зможе комплексно вирішити ці завдання та суттєво сприяти прозорості процесів управління. Також респонденти сподіваються, що поширення електронної демократії сприятиме підвищенню якості реагування на громадські ініціативи (е-петиції зокрема) та виведе практику «кумівства» та надмірної бюрократизації з органів влади.

*Усі оцінки є середньозваженими. Респонденти оцінювали пріоритетність заходів за 5-ти бальною шкалою, де 1 – зовсім не потрібні, а 5 – дуже потрібні.

Таблиця 3

Інформаційно-комунікаційні технології для покращення системи врядування в Україні	Середньозважена оцінка
Прозорість бюджетних витрат	4,82
Надання адміністративних послуг в електронному режимі, спрощення бюрократичних процедур	4,82
Прозорість процесу прийняття рішень	4,8
Безперешкодний доступ громадян до публічної інформації	4,8
Протидія корупції	4,71
Підвищення участі громадян у політичних процесах та підвищення рівня довіри до органів влади	4,50
Безперешкодне спілкування з представниками органів влади (віртуальні кабінети, соціальні мережі)	4,48

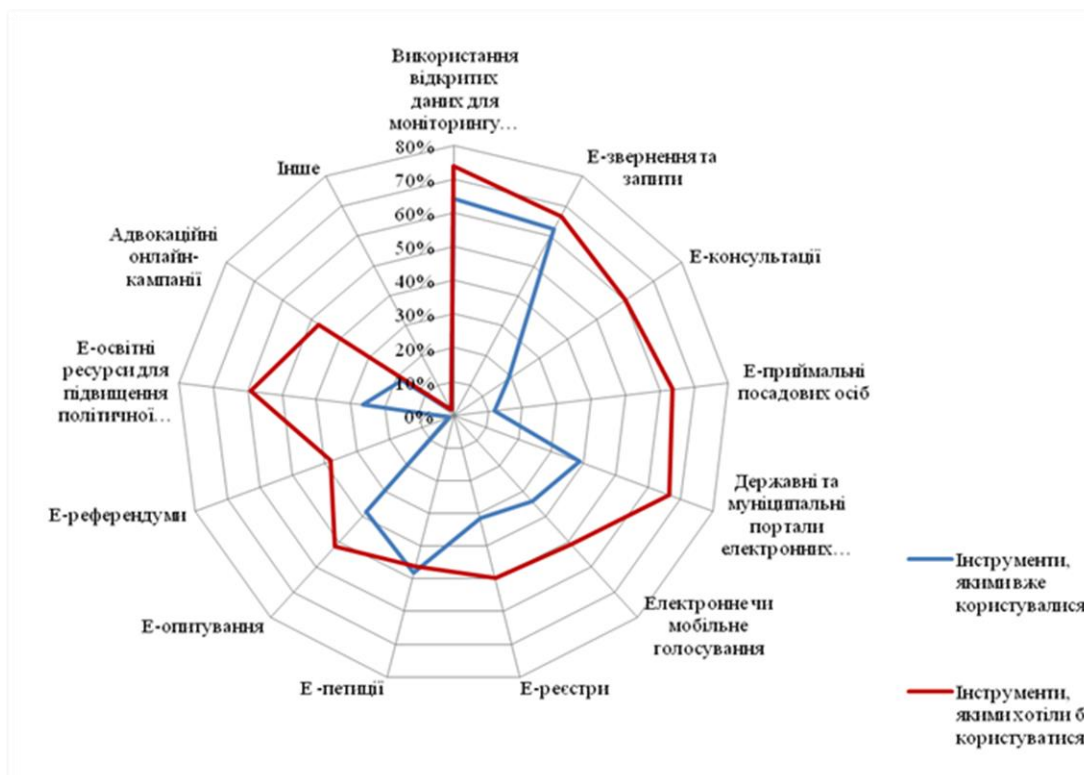
Інструменти е-демократії, які експерти використовували у своїй роботі

Один із найважливіших модулів опитування стосується безпосередньо інструментів електронної демократії, які громадські організації вже використовують/хотіли б використовувати у своїй професійній діяльності. Відповідь на ці два питання дає змогу зрозуміти найбільші технічні потреби громадських активістів у сфері е-демократії, а отже – визначити пріоритетність впровадження та поширення вказаних технологій. Найбільш суперечливим є становище такого інструменту як відкриті дані. З одного боку, він є найбільш популярним (64,4% респондентів), з іншого боку – ще більше респондентів зазначили потребу у їхньому використанні (73,9%). На сьогоднішній день питання про відкриті дані є пріоритетом подальшого розвитку усієї сфери е-урядування в Україні, про що неодноразово зазначали вітчизняні й закордонні державні діячі та IT-спеціалісти. Тож результати цього опитування підтверджують синергію потреб громадян та діяльність релевантних установ і організацій. Також опитані експерти добре освоїли і застосовують у своїй практиці такий інструмент як електронні звернення та запити – 62,2% опитаних. Втім, ще більша кількість прагнуть їх використовувати у майбутньому – 66,7%. Варто також відзначити високий показник використання е-петицій (48,3%). Ця технологія в Україні з'явилась нещодавно, але, як підтверджують результати

опитування, стала досить популярною. Онлайн-послугами через державні та муніципальні портали користуються 38,8% респондентів. Участь в електронних та мобільних голосуваннях взяли 34,3% опитаних, що свідчить про нарощування популярності цієї технології в Україні. Окрім того, 26,4% експертів використовують електронні освітні ресурси для підвищення політичної культури, 19,4% опитаних громадських діячів використовували у своїй діяльності електронні консультації, ще 18,4% - були залучені до адвокаційних онлайн-кампаній. А от електронні кабінети посадових осіб не дуже популярні в Україні серед громадських діячів – лише 11,7% використовують цей інструмент у своїй професійній діяльності. Причина цього полягає передусім у недостатньому поширенню такої опції на офіційних веб-сайтах органів влади.

Найбільша відмінність між уже доступними інструментами і такими, якими ГО лише прагнуть користуватись у майбутньому, помітна саме щодо віртуальних кабінетів посадовців. Так, 63,7% громадських експертів хотіли б скористатись можливістю звернутись до представників влади безпосередньо через їхню інтернет-приймальню. Також існує високий попит серед громадських активістів на розвиток електронних консультацій. 60,2% респондентів прагнуть використовувати їх для просування своєї професійної діяльності. За створення опції проведення е-референдумів висловились понад 38% опитаних. Окрім того, експерти бажають створення онлайн-додатків для моніторингу реформ, спеціальних модулів для обговорення нормативно-правових актів, подання щомісячної звітності високопосадовців про свою професійну діяльність, проведення судових процесів в онлайн-режимі.

*відповідаючи на це запитання респонденти могли обрати декілька варіантів відповіді, тому сума відповідей не дорівнює 100%.

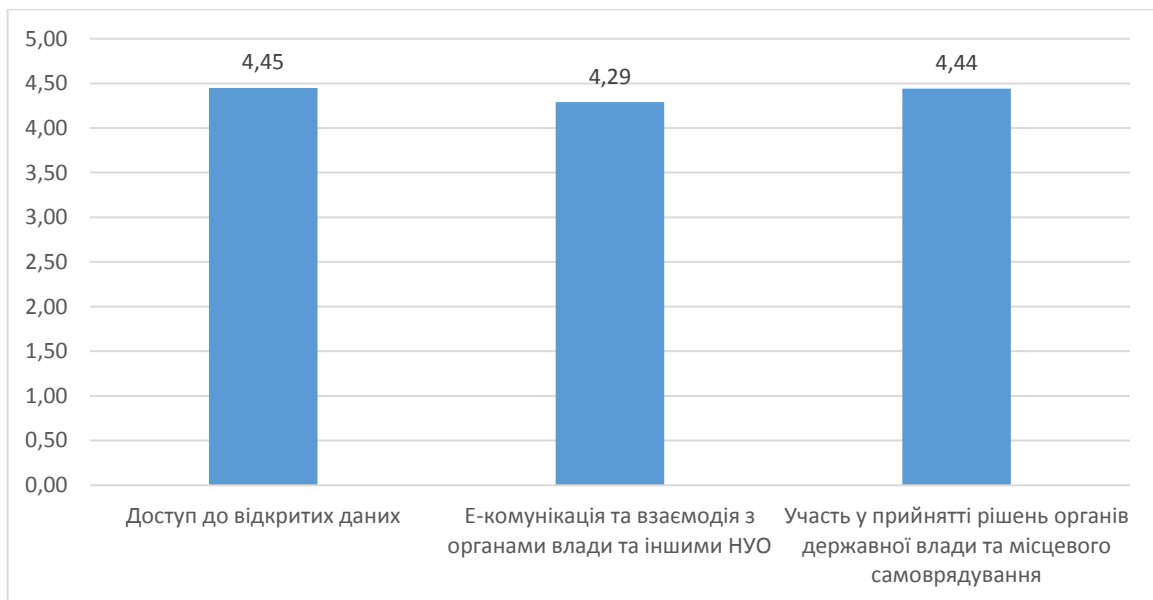
Діаграма 7. Інструменти е-демократії, які НУО вже використовують або хочуть використовувати

Блок II. Бачення організацій стосовно подальшого впровадження інструментів е-демократії в Україні

Пріоритетність заходів для НУО у сфері е-демократії

Опитані експерти практично на одному рівні визначають пріоритетність заходів із впровадження е-демократії. Середньозважена оцінка із пріоритетності впровадження доступу до відкритих даних – 4,45, участі і прийнятті рішень органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 4,44 та е-комунікація і е-взаємодія з органами влади та іншими НУО – 4,29.

*Усі оцінки є середньозваженими. Респонденти оцінювали пріоритетність заходів за 5-ти бальною шкалою, де 1 – найнижча пріоритет, а 5 – найвищий.

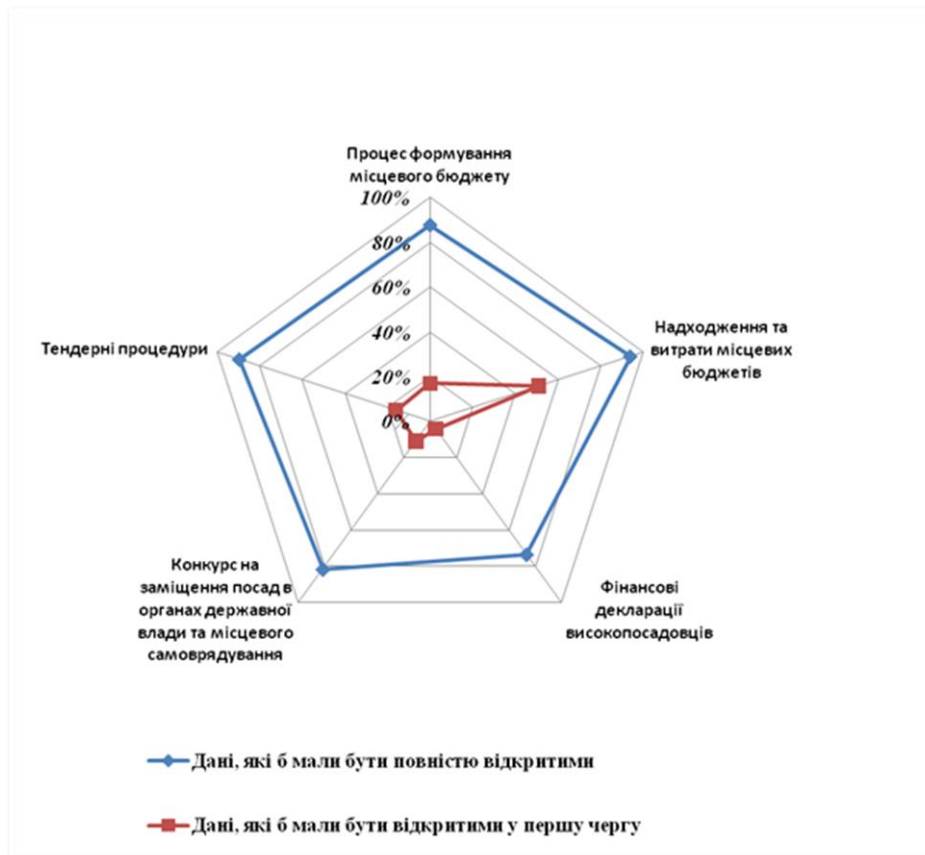
Діаграма 8. Пріоритетність заходів для НУО у сфері е-демократії

Дані, які мають бути відкритими та повністю «прозорими»

Опитані експерти дотримуються думки, що всі зазначені дані мали б бути повністю відкритими та «прозорими». Так, 94,1% підтримують відкритість надходжень та витрат місцевих бюджетів, 89,8% - тендерні процедури, 87,8% - процес формування місцевих бюджетів, 81,6% - конкурс на заміщення посад в органах державної влади та місцевого самоврядування, фінансові декларації високопосадовців – 73,4%.

Більше половини опитаних експертів (51%) переконані, що у першу чергу мають бути відкритими дані про надходження та витрати місцевих бюджетів. Решта респондентів вважають, що пріоритет варто надати: процесу формування місцевого бюджету (17%), тендерним процедурам (16,1%), конкурсу на заміщення посад в органах державної влади та місцевого самоврядування

(10,8%), фінансовим деклараціям високопосадовців (4,2%). Також у коментарях респонденти зазначили, що хотіли б мати у відкритому доступі інформацію про усі операції із комунальним нерухомим майном, звіти розпорядників бюджетних коштів та звіти контрольно-ревізійних комісій.

Діаграма 9. Розподіл відповідей респондентів щодо визначення даних, які мають бути відкритими та повністю «прозорими»

Пріоритетність заходів для розвитку електронної демократії в Україні

Найбільш пріоритетними заходами для розвитку е-демократії в Україні, на думку опитаних експертів, є боротьба з корупцією і закритістю в органах виконавчої і судової влади (4,66). Далі експерти визначають такі заходи за пріоритетністю: розширення сфери електронних державних публічних послуг (4,3), відповідні зміни у законодавстві (4,29), формування державної стратегії розвитку е-демократії в Україні (4,18), широка просвітницька кампанія щодо переваг е-демократії (4,17), розвиток інструментів у сфері кібербезпеки та електронної ідентифікації особи (4,13), проведення навчання для держслужбовців з використання інструментів е-демократії (3,97), збільшення державного фінансування на розвиток новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та підвищення фахового рівня ІТ-спеціалістів (3,96), підвищення рівня комп'ютерної грамотності населення (3,91), створення державних програм подолання цифрової нерівності (3,66).

*Усі оцінки є середньозваженими. Респонденти оцінювали пріоритетність заходів за 5-ти бальною шкалою, де 1 – найнижча пріоритет, а 5 – найвищий.

Пріоритетність заходів для розвитку електронної демократії в Україні	Середньозважена оцінка
Боротьба з корупцією і закритістю в органах виконавчої і судової влади	4,66
Розширення сфери електронних державних публічних послуг	4,3
Відповідні зміни і доповнення у законодавстві	4,29
Формування державної стратегії розвитку е-демократії в Україні	4,18
Широка просвітницька кампанія щодо переваг електронної демократії	4,17
Розвиток інструментів у сфері кібербезпеки та електронної ідентифікації особи	4,13
Проведення навчання для держслужбовців з використання інструментів електронної демократії	3,97
Збільшення державного фінансування на розвиток новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та підвищення фахового рівня ІТ-спеціалістів	3,96
Підвищення рівня комп'ютерної грамотності населення	3,91
Створення державних програм подолання цифрової нерівності	3,66

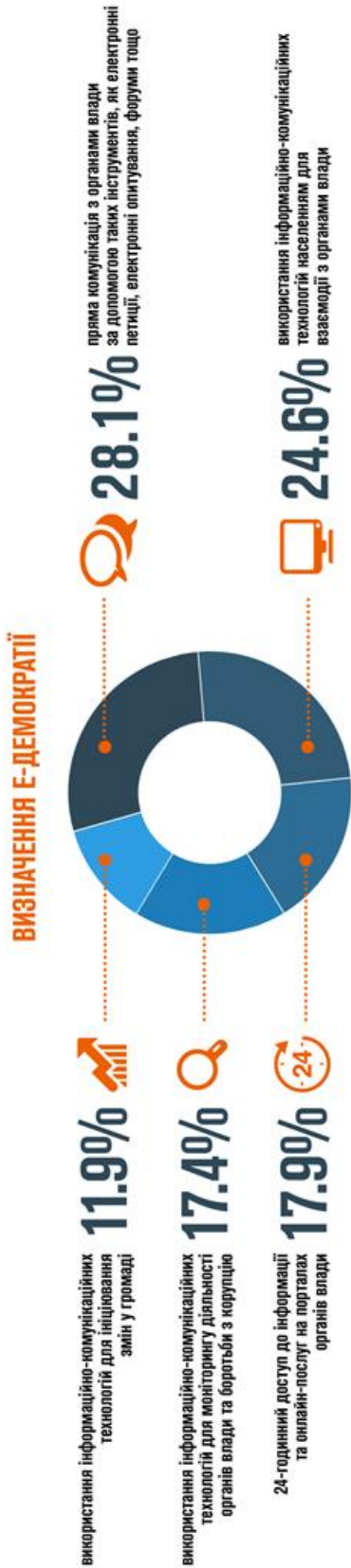
Червоною стрічкою крізь усі відповіді респондентів проходить низький показник очікування високих результатів від державних програм розвитку електронної демократії. Так, це видно і з питання безпосередньо про рівень довіри до органів влади, і оцінювання рівня розвитку ІКТ в державних структурах; найнижчий пріоритет щодо поширення інструментів е-демократії в Україні респонденти надали саме державним програмам подолання цифрової нерівності. Боротьба з корупцією, закритістю та непрозорістю владних структур, низький рівень довіри до посадових осіб – усі ці питання, безперечно, пов'язані між собою і вимагають комплексного рішення. З одного боку, широке впровадження е-демократії неможливе без покращення цих показників, з іншого боку - саме інструменти е-демократії зможуть змінити цю ситуацію на краще. Таким чином, громадянське суспільство не повинне покладатись повністю на державу стосовно розбудови е-демократії. Популяризація інструментів електронного урядування і електронної демократії (теоретичні і практичні аспекти), заняття з основ комп'ютерної грамотності, кібербезпеки, напрямки е-освіти, е-консультацій та е-послуг – це завдання безпосередньо для громадських організацій та активістів, що прагнуть досягти системних змін та відповідати сучасним темпам розвитку інформаційного суспільства.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ Е-ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

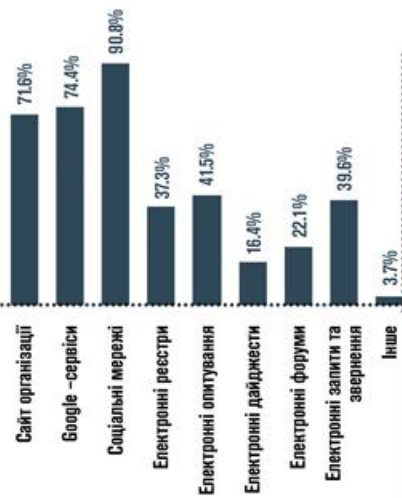
ПЕРЕШКОДИ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ)	ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ
Низький рівень обізнаності щодо інструментів електронної демократії, недостатній рівень комп'ютерної грамотності в цілому	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Проведення спеціальних тренінгів для представників органів влади та громадських активістів (теоретичні та практичні аспекти) ❖ Розробка відповідних місцевих політик ❖ Широка освітньо-інформаційна кампанія для населення ❖ Активний розвиток сфери надання державних публічних послуг в онлайн-режимі (місцевий та загальнодержавний рівні) сприятиме зростанню зацікавленості громадськості у потенційній можливості скористатись цими послугами
Відсутність бажаних або недосконалість існуючих інструментів електронної демократії	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Вдосконалення механізмів використання існуючих технологій (відкриті дані, е-послуги, е-петиції тощо) ❖ Впровадження нових інструментів та поширення кращих практик (зокрема – інтернет-приймалень високопосадовців) ❖ Проведення хакатонів з метою покращення функціонування доступних онлайн-ресурсів та створення нових рішень
Недостатні навички у сфері кібербезпеки та е-ідентифікації	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Проведення спеціальних тренінгів для представників органів влади та громадських активістів із залученням ІТ-спеціалістів ❖ Створення відповідних онлайн-консультацій на базі релевантних організацій (ІТ-сектор, а також НУО, що займаються освітньо-інформаційною діяльністю у сфері ІТ) ❖ Вдосконалення механізмів е-ідентифікації особистості (е-банкінг, реєстраційний номер, наданий фіскальною службою, місцеві е-реєстри)
Низький рівень довіри до органів державної влади та місцевого самоврядування, низька оцінка використання ними ІКТ для взаємодії з громадськістю	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Розробка Дорожньої карти е-демократії в Україні сприятиме: активному комплексному впровадженню ІКТ в органах влади, а також їхній е-взаємодії; автоматизації процесів комунікації з громадськістю, підвищенню рівня прозорості адміністративних процесів ❖ Створення на офіційних веб-сайтах органів влади модулів «Прозорий бюджет», відкритих тендерних процедур, конкурсів на заміщення вакантних посад, електронних форм зворотного зв'язку

Додатки 1-5. Інфографіка за результатами опитування

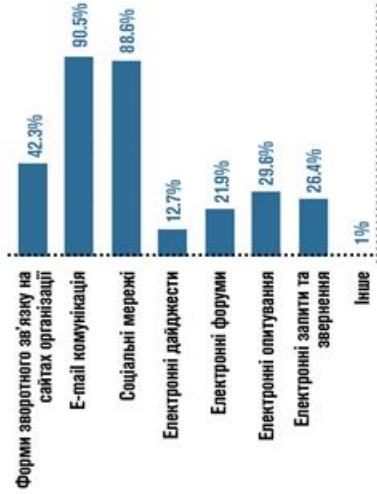
РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ: Практика використання інструментів електронної демократії громадськими організаціями в Україні

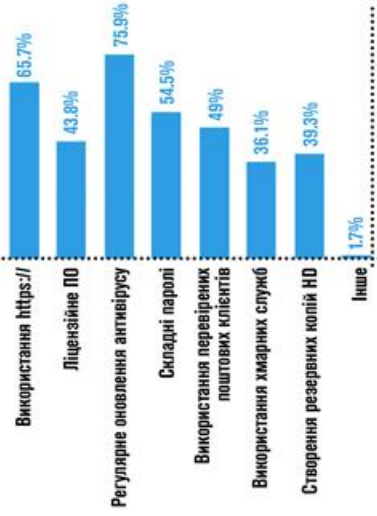
ІКТ, ЯКИМИ КОРИСТУЮТЬСЯ НУО У СВОЇЙ РОБОТІ

ІНСТРУМЕНТИ Е-ДЕМОКРАТІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ЯКИХ НУО ВЗАЄМОДІЮТЬ МІЖ СОБОЮ

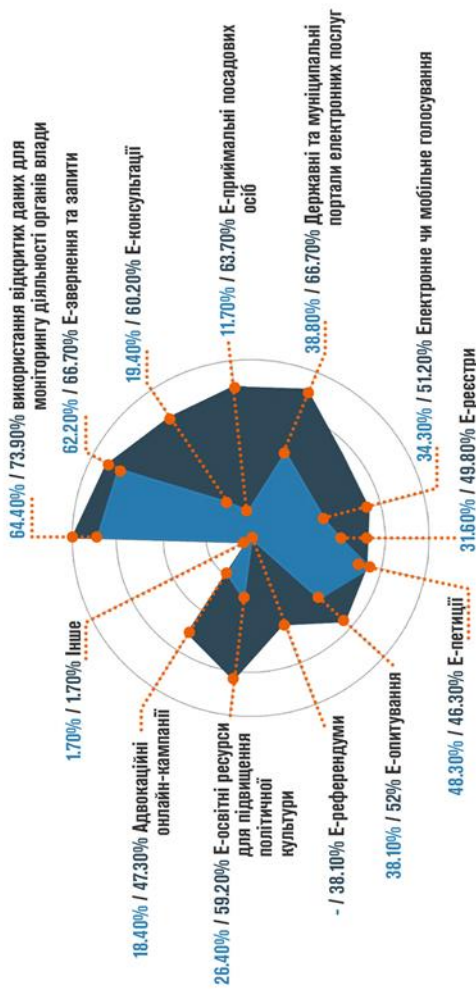

МЕТОДИ КІБЕРБЕЗПЕКИ, ЯКИМИ КОРИСТУЮТЬСЯ РЕСПОНДЕНТИ

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ: Практика використання інструментів електронної демократії громадськими організаціями в Україні

ІНСТРУМЕНТИ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ

● Інструменти, якими вже користувалися

● Інструменти, якими планують користуватися

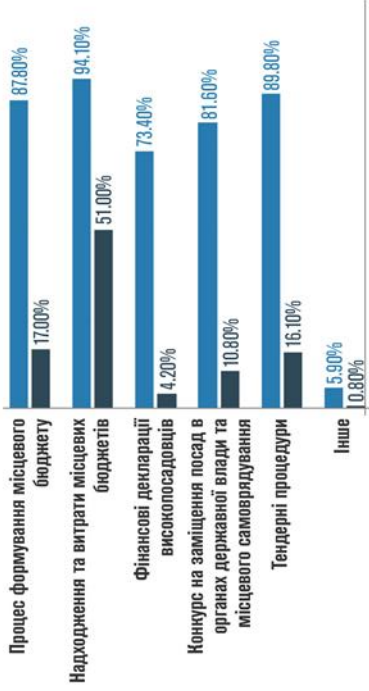
Середньозважена оцінка рівня довіри до інформаційно-комунікаційних технологій державної влади та місцевого самоврядування*

Середньозважена оцінка рівня використання інформаційно-комунікаційних технологій органами державної влади та місцевого самоврядування*

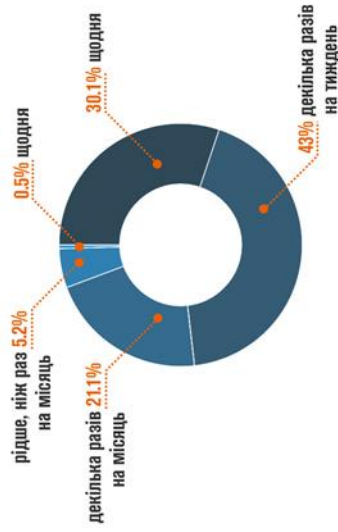
* за 5-ти бальною шкалою, де 1 – найнижча оцінка, а 5 - найвища

ВІДКРИТІ ДАНІ

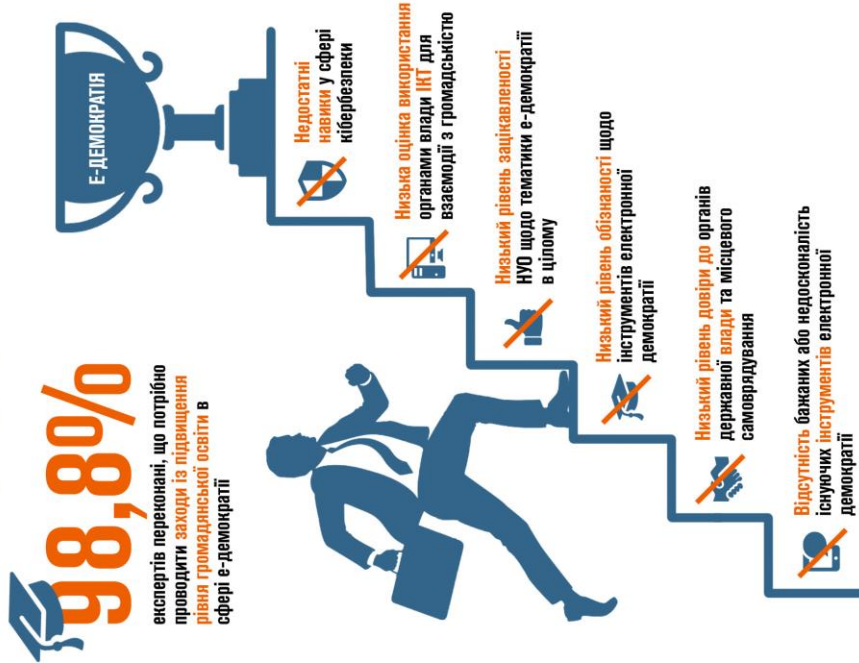
● Дані, які б мали бути повністю відкритими
● Дані, які б мали бути відкритими у першу чергу

ЧАСТОТА ВІДВІДУВАННЯ САЙТІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

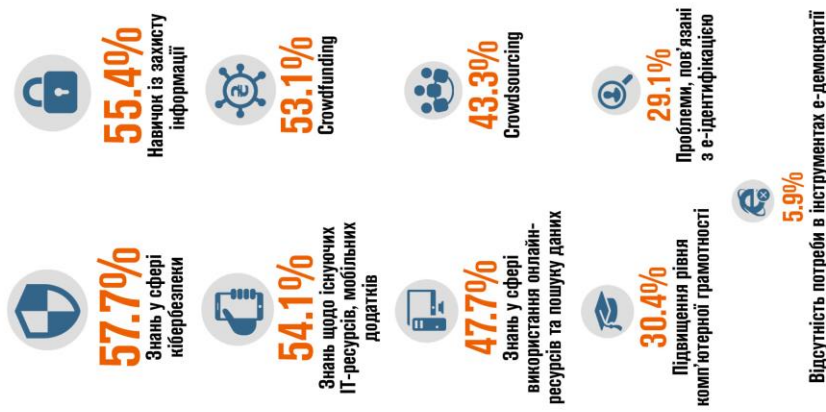

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ: Практика використання інструментів електронної демократії громадськими організаціями в Україні

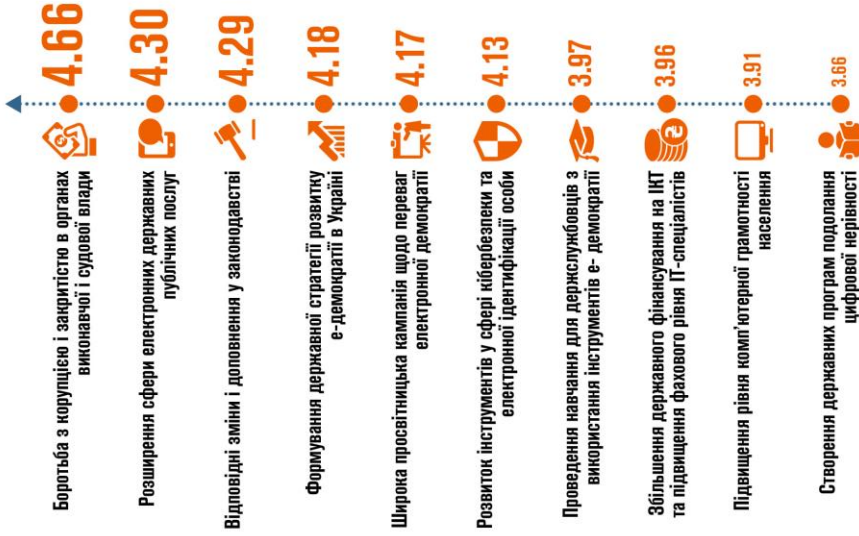
ПЕРЕШКОДИ РОЗВИТКУ Е-ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ ВІДПОВІДНО ДО РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ

ЗНАННЯ АБО НАВИЧКИ, ЯКИХ НЕ ВИСТАЧАЄ ГРОМАДСЬКИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ

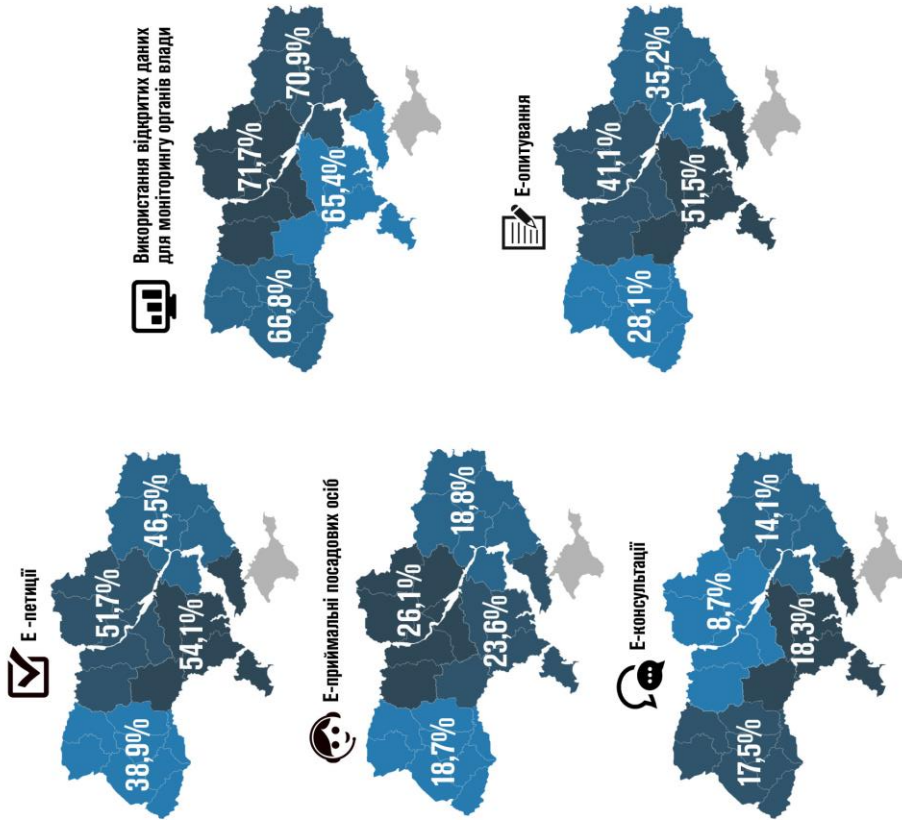

ПРІОРИТЕТНІСТЬ ЗАХОДІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ Е-ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ
(за 5-бальною шкалою, де 1 – найнижча оцінка, а 5 – найвища)

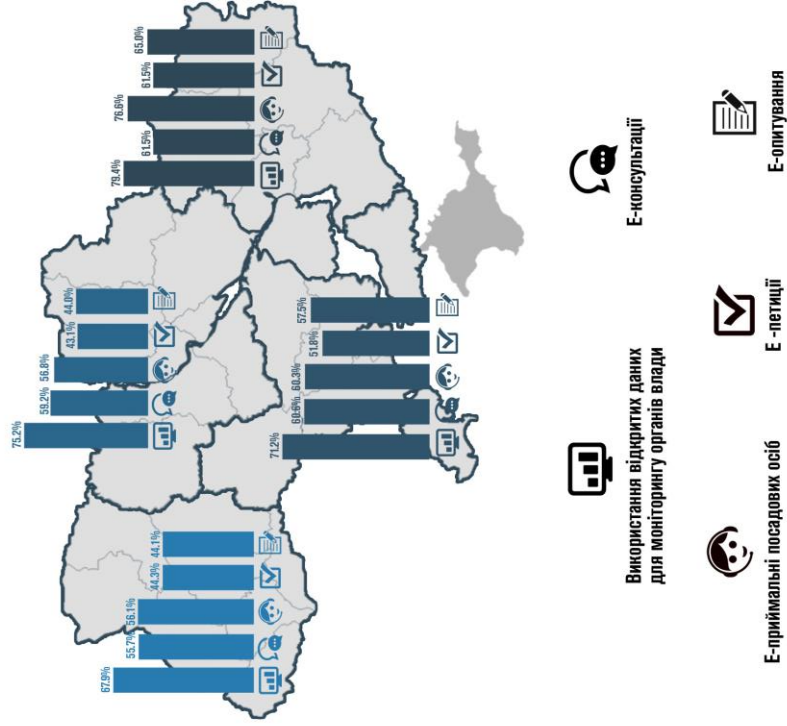

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ: Практика використання інструментів електронної демократії громадянськими організаціями в Україні

ЯКИМИ ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ Е-ДЕМОКРАТІЇ ВИ ВЖЕ КОРИСТУВАЛИСЯ

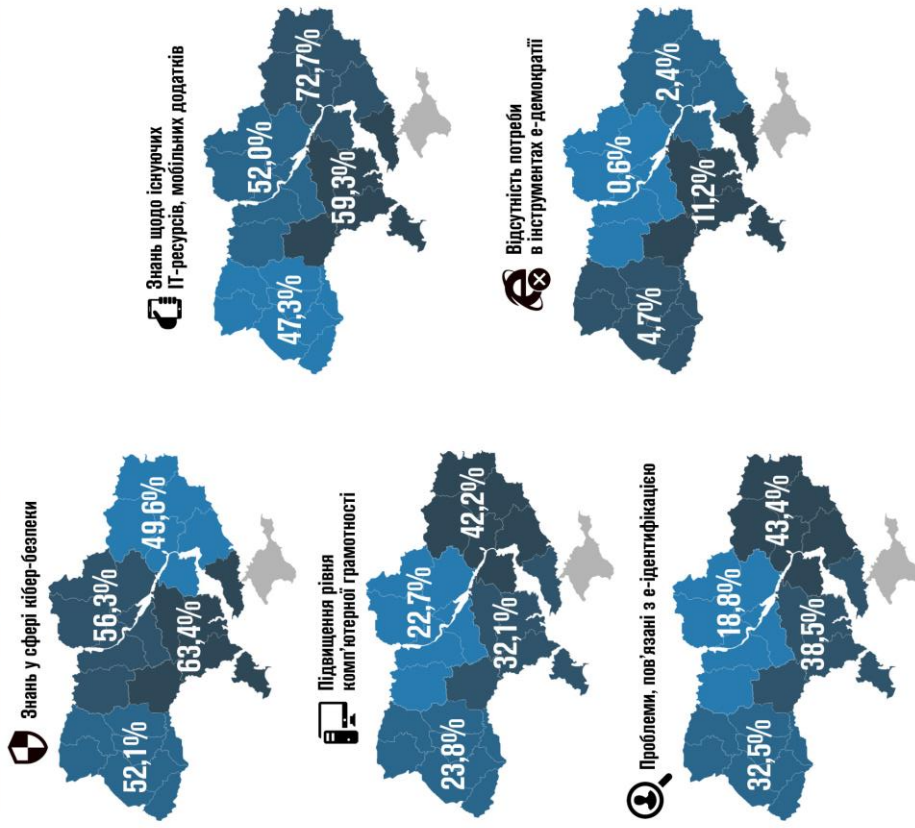

ЯКІ ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ Е-ДЕМОКРАТІЇ ВИ Б ХОТІЛИ ВИКОРИСТОВУВАТИ В РОБОТІ ВАШОЇ НУО

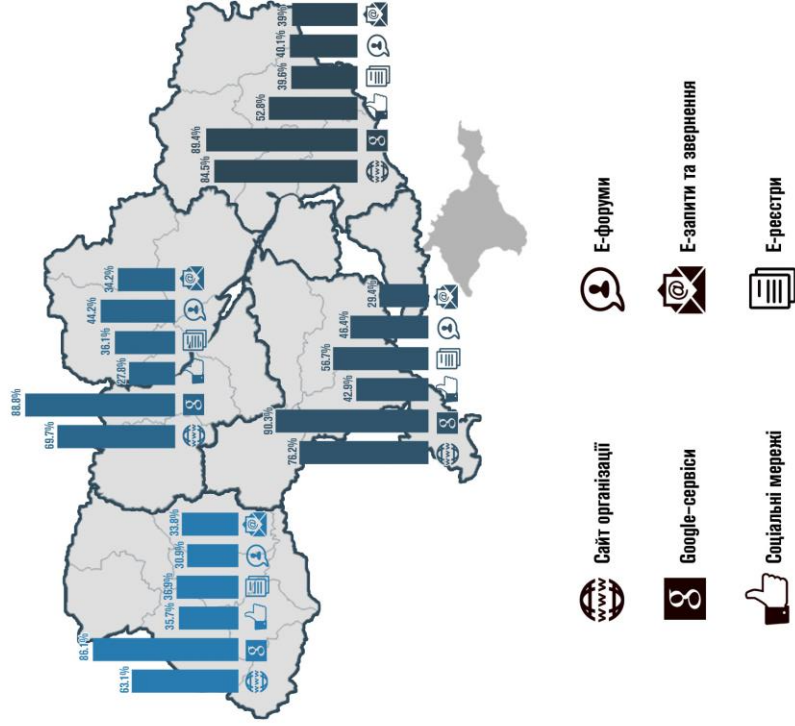

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ: Практика використання інструментів електронної демократії громадськими організаціями в Україні

ЯКИХ ЗНАНЬ АБО НАВИЧОК НЕ ВИСТАЧАЄ НУО В СФЕРІ Е-ДЕМОКРАТІЇ

ЯКИМИ ІЗ ІНТЕРНЕТ-ІНСТРУМЕНТІВ КОРИСТУЮТЬСЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

Додатки 6-20. Розподіл відповідей респондентів у розрізі регіонів

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	На Вашу думку, е-демократія – це передусім:				
	Використання ІКТ для моніторингу діяльності органів влади та боротьби з корупцією	Використання ІКТ населенням для взаємодії з органами влади	24-годинний доступ до інформації та онлайн-послуг на порталах органів влади	Використання ІКТ для ініціювання змін у громаді	Пряма комунікація з органами влади за допомогою ІКТ
Вінницька область	0,0%	27,3%	27,3%	9,1%	36,4%
Волинська область	10,5%	31,6%	5,3%	10,5%	42,1%
Дніпропетровська область	27,3%	18,2%	18,2%	0,0%	36,4%
Донецька область	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Житомирська область	16,7%	0,0%	33,3%	8,3%	41,7%
Закарпатська область	20,0%	10,0%	10,0%	0,0%	60,0%
Запорізька область	23,1%	0,0%	23,1%	7,7%	46,2%
Івано-Франківська область	0,0%	33,3%	16,7%	16,7%	33,3%
Київська область	23,3%	30,0%	16,7%	6,7%	23,3%
Кіровоградська область	37,5%	6,3%	12,5%	6,3%	37,5%
Луганська область	0,0%	40,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Львівська область	13,6%	31,8%	22,7%	13,6%	18,2%
Миколаївська область	14,3%	35,7%	7,1%	14,3%	28,6%
Одеська область	26,7%	26,7%	40,0%	6,7%	0,0%
Полтавська область	15,4%	7,7%	15,4%	23,1%	38,5%
Рівненська область	9,1%	9,1%	27,3%	18,2%	36,4%
Сумська область	10,0%	60,0%	10,0%	10,0%	10,0%
Тернопільська область	34,4%	21,9%	25,0%	15,6%	3,1%
Харківська область	17,6%	29,4%	17,6%	0,0%	35,3%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Херсонська область	20,0%	20,0%	13,3%	6,7%	40,0%
Хмельницька область	30,0%	10,0%	20,0%	10,0%	30,0%
Черкаська область	9,1%	27,3%	9,1%	18,2%	36,4%
Чернівецька область	7,7%	23,1%	15,4%	30,8%	23,1%
Чернігівська область	20,8%	25,0%	16,7%	16,7%	20,8%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Вкажіть, якими із інтернет-інструментів користується Ваша організація:									
	Сайт організації	Google – сервіси	Соціальні мережі	Е-реєстри	Е-опитування	Е-дайджести	Е-форуми	Е-запити та звернення	Е-петиції	Інше
Вінницька область	81,8%	90,9%	45,5%	63,6%	31,8%	36,4%	59,1%	27,3%	4,5%	72,7%
Волинська область	78,9%	100,0%	42,1%	68,4%	26,3%	21,1%	36,8%	26,3%	0,0%	68,4%
Дніпропетровська область	63,6%	54,5%	45,5%	36,4%	18,2%	27,3%	54,5%	45,5%	0,0%	81,8%
Донецька область	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	50,0%	100,0%
Житомирська область	50,0%	83,3%	33,3%	16,7%	0,0%	25,0%	58,3%	33,3%	0,0%	83,3%
Закарпатська область	60,0%	90,0%	50,0%	30,0%	10,0%	10,0%	10,0%	30,0%	0,0%	70,0%
Запорізька область	84,6%	92,3%	61,5%	38,5%	15,4%	23,1%	61,5%	38,5%	0,0%	61,5%
Івано-Франківська область	66,7%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	16,7%	50,0%	50,0%	0,0%	66,7%
Київська область	76,7%	86,7%	46,7%	50,0%	43,3%	20,0%	46,7%	43,3%	3,3%	86,7%
Кіровоградська область	81,3%	93,8%	18,8%	68,8%	6,3%	31,3%	50,0%	31,3%	0,0%	75,0%
Луганська область	80,0%	100,0%	60,0%	20,0%	0,0%	0,0%	20,0%	20,0%	20,0%	100,0%
Львівська область	77,3%	90,9%	31,8%	36,4%	13,6%	22,7%	27,3%	22,7%	0,0%	59,1%
Миколаївська область	71,4%	100,0%	57,1%	64,3%	14,3%	35,7%	42,9%	28,6%	0,0%	71,4%
Одеська область	73,3%	66,7%	60,0%	40,0%	26,7%	26,7%	40,0%	20,0%	6,7%	73,3%
Полтавська область	61,5%	76,9%	46,2%	38,5%	0,0%	30,8%	46,2%	23,1%	7,7%	46,2%
Рівненська область	81,8%	90,9%	27,3%	63,6%	9,1%	18,2%	45,5%	18,2%	9,1%	72,7%
Сумська область	60,0%	90,0%	10,0%	50,0%	10,0%	40,0%	40,0%	40,0%	0,0%	100,0%
Тернопільська область	68,8%	93,8%	25,0%	28,1%	12,5%	21,9%	18,8%	21,9%	6,3%	53,1%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Харківська область	94,1%	100,0%	47,1%	52,9%	17,6%	11,8%	64,7%	41,2%	0,0%	70,6%
Херсонська область	73,3%	100,0%	33,3%	46,7%	20,0%	33,3%	40,0%	40,0%	6,7%	73,3%
Хмельницька область	70,0%	90,0%	30,0%	30,0%	20,0%	30,0%	20,0%	40,0%	0,0%	60,0%
Черкаська область	90,9%	100,0%	18,2%	36,4%	0,0%	0,0%	36,4%	36,4%	0,0%	90,9%
Чернівецька область	61,5%	92,3%	46,2%	38,5%	0,0%	23,1%	38,5%	61,5%	0,0%	84,6%
Чернігівська область	79,2%	95,8%	12,5%	25,0%	8,3%	8,3%	37,5%	29,2%	0,0%	62,5%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	За допомогою яких інтернет-інструментів Ваша організація взаємодіє із іншими НУО:							
	Форми зворотного зв'язку на сайтах організації	E-mail комунікація	Соціальні мережі	Електронні дайджести	Електронні форуми	Електронні опитування	Електронні запити та звернення	Інше
Вінницька область	50,0%	81,8%	86,4%	27,3%	31,8%	50,0%	27,3%	4,5%
Волинська область	42,1%	89,5%	100,0%	10,5%	26,3%	31,6%	15,8%	0,0%
Дніпропетровська область	90,9%	81,8%	72,7%	18,2%	36,4%	18,2%	27,3%	0,0%
Донецька область	50,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Житомирська область	58,3%	75,0%	66,7%	8,3%	16,7%	25,0%	41,7%	0,0%
Закарпатська область	30,0%	100,0%	70,0%	10,0%	10,0%	30,0%	30,0%	0,0%
Запорізька область	38,5%	100,0%	84,6%	0,0%	38,5%	38,5%	23,1%	0,0%
Івано-Франківська область	16,7%	83,3%	100,0%	16,7%	33,3%	16,7%	33,3%	0,0%
Київська область	46,7%	96,7%	76,7%	30,0%	20,0%	36,7%	30,0%	0,0%
Кіровоградська область	37,5%	81,3%	100,0%	6,3%	43,8%	62,5%	31,3%	0,0%
Луганська область	20,0%	100,0%	100,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Львівська область	45,5%	95,5%	81,8%	4,5%	22,7%	31,8%	22,7%	0,0%
Миколаївська область	57,1%	100,0%	100,0%	7,1%	28,6%	50,0%	35,7%	0,0%
Одеська область	40,0%	73,3%	86,7%	20,0%	26,7%	26,7%	26,7%	0,0%
Полтавська область	38,5%	84,6%	84,6%	7,7%	23,1%	23,1%	38,5%	0,0%
Рівненська область	63,6%	90,9%	90,9%	9,1%	18,2%	45,5%	9,1%	0,0%
Сумська область	70,0%	90,0%	100,0%	10,0%	30,0%	40,0%	30,0%	0,0%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Тернопільська область	34,4%	90,6%	96,9%	12,5%	21,9%	12,5%	21,9%	3,1%
Харківська область	17,6%	100,0%	94,1%	11,8%	17,6%	29,4%	35,3%	0,0%
Херсонська область	53,3%	86,7%	93,3%	20,0%	13,3%	26,7%	26,7%	6,7%
Хмельницька область	30,0%	100,0%	80,0%	10,0%	10,0%	10,0%	30,0%	0,0%
Черкаська область	27,3%	100,0%	100,0%	0,0%	9,1%	27,3%	18,2%	0,0%
Чернівецька область	38,5%	84,6%	92,3%	7,7%	15,4%	23,1%	38,5%	0,0%
Чернігівська область	25,0%	87,5%	95,8%	4,2%	20,8%	29,2%	20,8%	0,0%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Якими із перелічених методів кібербезпеки Ви користуєтесь:							
	Використання безпечного інтернет-з'єднання (https://)	Ліцензійне програмне забезпечення	Регулярне оновлення антивірусу	Складні паролі з цифрами та літерами верхнього та нижнього регістру	Використання перевірених поштових клієнтів	Використання хмарних служб для зберігання інформації	Створення резервних копій жорсткого диску	Інше
Вінницька область	45,5%	40,9%	72,7%	45,5%	63,6%	50,0%	54,5%	9,1%
Волинська область	52,6%	47,4%	89,5%	78,9%	47,4%	26,3%	42,1%	0,0%
Дніпропетровська область	63,6%	36,4%	72,7%	45,5%	45,5%	36,4%	63,6%	0,0%
Донецька область	50,0%	100,0%	100,0%	100,0%	50,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Житомирська область	58,3%	50,0%	83,3%	33,3%	33,3%	25,0%	25,0%	8,3%
Закарпатська область	60,0%	40,0%	40,0%	40,0%	70,0%	40,0%	40,0%	10,0%
Запорізька область	69,2%	38,5%	84,6%	38,5%	38,5%	23,1%	38,5%	0,0%
Івано-Франківська область	50,0%	33,3%	66,7%	50,0%	50,0%	33,3%	50,0%	0,0%
Київська область	73,3%	60,0%	83,3%	56,7%	53,3%	53,3%	23,3%	0,0%
Кіровоградська область	75,0%	43,8%	75,0%	56,3%	43,8%	43,8%	25,0%	0,0%
Луганська область	60,0%	40,0%	80,0%	40,0%	60,0%	40,0%	20,0%	0,0%
Львівська область	86,4%	40,9%	59,1%	50,0%	36,4%	36,4%	27,3%	0,0%
Миколаївська область	71,4%	42,9%	78,6%	50,0%	35,7%	21,4%	35,7%	0,0%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Одеська область	66,7%	53,3%	73,3%	73,3%	40,0%	40,0%	53,3%	0,0%
Полтавська область	61,5%	23,1%	61,5%	46,2%	53,8%	38,5%	61,5%	0,0%
Рівненська область	63,6%	54,5%	54,5%	63,6%	54,5%	18,2%	27,3%	0,0%
Сумська область	50,0%	60,0%	70,0%	50,0%	70,0%	30,0%	40,0%	0,0%
Тернопільська область	71,9%	34,4%	84,4%	53,1%	37,5%	31,3%	37,5%	3,1%
Харківська область	76,5%	52,9%	70,6%	82,4%	64,7%	64,7%	41,2%	5,9%
Херсонська область	66,7%	53,3%	80,0%	60,0%	53,3%	33,3%	66,7%	0,0%
Хмельницька область	50,0%	50,0%	70,0%	40,0%	40,0%	20,0%	20,0%	0,0%
Черкаська область	54,5%	27,3%	81,8%	54,5%	63,6%	45,5%	54,5%	9,1%
Чернівецька область	69,2%	46,2%	76,9%	69,2%	61,5%	46,2%	15,4%	0,0%
Чернігівська область	58,3%	25,0%	83,3%	66,7%	54,2%	54,2%	45,8%	0,0%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Вкажіть, як часто Ви відвідуєте сайти органів державної влади та місцевого самоврядування?				
	Щодня	Декілька разів на тиждень	Декілька разів на місяць	Рідше, ніж раз на місяць	Не відвідую
Вінницька область	31,8%	36,4%	18,2%	13,6%	0,0%
Волинська область	21,1%	42,1%	36,8%	0,0%	0,0%
Дніпропетровська область	27,3%	45,5%	18,2%	9,1%	0,0%
Донецька область	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Житомирська область	41,7%	50,0%	0,0%	8,3%	0,0%
Закарпатська область	10,0%	60,0%	20,0%	10,0%	0,0%
Запорізька область	30,8%	53,8%	15,4%	0,0%	0,0%
Івано-Франківська область	33,3%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%
Київська область	36,7%	46,7%	16,7%	0,0%	0,0%
Кіровоградська область	50,0%	31,3%	6,3%	12,5%	0,0%
Луганська область	20,0%	60,0%	0,0%	20,0%	0,0%
Львівська область	22,7%	63,6%	9,1%	4,5%	0,0%
Миколаївська область	28,6%	50,0%	14,3%	7,1%	0,0%
Одеська область	26,7%	40,0%	20,0%	6,7%	6,7%
Полтавська область	38,5%	38,5%	23,1%	0,0%	0,0%
Рівненська область	18,2%	54,5%	27,3%	0,0%	0,0%
Сумська область	40,0%	30,0%	30,0%	0,0%	0,0%
Тернопільська область	21,9%	37,5%	31,3%	6,3%	3,1%
Харківська область	29,4%	29,4%	35,3%	5,9%	0,0%
Херсонська область	33,3%	20,0%	40,0%	6,7%	0,0%
Хмельницька область	70,0%	20,0%	10,0%	0,0%	0,0%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Черкаська область	9,1%	63,6%	27,3%	0,0%	0,0%
Чернівецька область	15,4%	61,5%	23,1%	0,0%	0,0%
Чернігівська область	29,2%	45,8%	12,5%	12,5%	0,0%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Якою мірою Ви довіряєте інформаційно-комунікаційним технологіям органів державної влади та місцевого самоврядування?	Як Ви оцінюєте розвиток інформаційно-комунікаційних технологій органів державної влади та місцевого самоврядування?
Вінницька область	3,59	3,23
Волинська область	3,37	3,42
Дніпропетровська область	3,27	3,45
Донецька область	2,50	2,00
Житомирська область	2,75	2,83
Закарпатська область	3,30	2,60
Запорізька область	3,15	3,15
Івано-Франківська область	3,33	3,50
Київська область	3,37	2,73
Кіровоградська область	2,75	2,81
Луганська область	3,20	2,60
Львівська область	2,91	2,73
Миколаївська область	3,50	3,07
Одеська область	2,80	3,00
Полтавська область	2,92	2,85
Рівненська область	3,55	2,36
Сумська область	3,40	3,40
Тернопільська область	2,91	2,94
Харківська область	3,12	2,82
Херсонська область	3,33	2,73
Хмельницька область	3,10	3,00
Черкаська область	3,82	3,45
Чернівецька область	3,00	2,85
Чернігівська область	3,04	2,63

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	На Вашу думку, наскільки корисними будуть нові ІКТ в Україні для покращення системи врядування:						
	Прозорість процесу прийняття рішень	Безперешкодний доступ громадян до публічної інформації	Прозорість бюджетних витрат	Протидія корупції	Надання адміністративних послуг в електронному	Підвищення участі громадян у політичних процесах	Безперешкодне спілкування з представниками органів влади
Вінницька область	4,82	4,82	4,77	4,64	4,86	4,45	4,50
Волинська область	4,79	4,89	4,95	4,74	4,74	4,58	4,47
Дніпропетровська область	4,82	4,91	5,00	4,91	5,00	4,82	4,73
Донецька область	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Житомирська область	4,75	4,83	4,75	4,33	4,92	4,33	4,67
Закарпатська область	4,80	4,70	4,70	4,70	4,90	4,30	4,50
Запорізька область	5,00	4,92	5,00	4,92	4,92	4,77	4,62
Івано-Франківська область	5,00	5,00	4,83	4,67	5,00	4,67	4,67
Київська область	4,83	5,00	4,87	4,55	4,87	4,67	4,20
Кіровоградська область	4,88	4,81	4,80	4,88	4,88	4,69	4,88
Луганська область	5,00	4,80	4,80	5,00	5,00	4,40	4,40
Львівська область	4,73	4,77	4,86	4,77	4,64	4,45	4,62
Миколаївська область	5,00	4,79	4,86	4,86	4,79	4,71	4,31
Одеська область	4,53	4,67	4,67	4,67	4,53	4,33	4,20
Полтавська область	5,00	4,77	5,00	5,00	4,92	4,69	4,69
Рівненська область	5,00	5,00	5,00	4,73	4,91	4,55	4,73
Сумська область	4,70	4,80	4,60	4,40	4,70	4,20	4,50
Тернопільська область	4,63	4,59	4,63	4,66	4,71	4,34	4,38
Харківська область	4,76	4,88	4,88	4,47	4,82	4,47	4,12

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Херсонська область	4,87	4,80	4,73	4,80	4,93	4,67	4,47
Хмельницька область	5,00	5,00	5,00	5,00	4,90	4,80	4,80
Черкаська область	4,73	4,82	4,82	4,82	4,64	4,36	4,36
Чернівецька область	4,69	4,85	4,92	4,54	4,92	4,15	4,69
Чернігівська область	4,67	4,58	4,88	4,50	4,75	4,13	4,46

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Якими із нижчеперелічених інструментів е-демократії Ви вже користувалися:												
	Використання відкритих даних для моніторингу органів влади	Е-звернення та запити	Е-консультації	Е-приймальні посадових осіб	Державні та муніципальні портали	Електронне чи мобільне голосування	Е-реєстри	Е-петиції	Е-опитування	Е-референдуми	Е-освітні ресурси для підвищення політичної культури	Адвокаційні онлайн-кампанії	Інше
Вінницька область	59,1%	86,4%	45,5%	31,8%	59,1%	54,5%	40,9%	50,0%	59,1%	4,5%	40,9%	22,7%	0,0%
Волинська область	52,6%	73,7%	21,1%	10,5%	15,8%	36,8%	31,6%	57,9%	52,6%	0,0%	15,8%	15,8%	0,0%
Дніпропетровська область	36,4%	63,6%	9,1%	9,1%	72,7%	36,4%	36,4%	45,5%	36,4%	9,1%	36,4%	9,1%	0,0%
Донецька область	100,0%	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Житомирська область	75,0%	66,7%	33,3%	0,0%	41,7%	41,7%	25,0%	33,3%	33,3%	0,0%	25,0%	33,3%	0,0%
Закарпатська область	60,0%	60,0%	20,0%	10,0%	30,0%	30,0%	40,0%	30,0%	20,0%	0,0%	20,0%	20,0%	0,0%
Запорізька область	61,5%	69,2%	23,1%	15,4%	30,8%	38,5%	38,5%	46,2%	46,2%	0,0%	30,8%	15,4%	0,0%
Івано-Франківська область	100,0%	50,0%	33,3%	50,0%	50,0%	16,7%	33,3%	50,0%	33,3%	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%
Київська область	60,0%	76,7%	16,7%	3,3%	36,7%	26,7%	30,0%	63,3%	36,7%	0,0%	30,0%	13,3%	0,0%
Кіровоградська область	62,5%	68,8%	18,8%	6,3%	50,0%	37,5%	18,8%	56,3%	62,5%	0,0%	31,3%	0,0%	0,0%
Луганська область	80,0%	40,0%	0,0%	40,0%	80,0%	40,0%	40,0%	20,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Львівська область	72,7%	54,5%	13,6%	9,1%	9,1%	36,4%	22,7%	27,3%	27,3%	0,0%	13,6%	9,1%	0,0%
Миколаївська область	78,6%	71,4%	7,1%	0,0%	42,9%	28,6%	14,3%	64,3%	35,7%	0,0%	7,1%	14,3%	0,0%
Одеська область	60,0%	53,3%	26,7%	40,0%	53,3%	53,3%	53,3%	60,0%	46,7%	13,3%	33,3%	20,0%	0,0%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Полтавська область	69,2%	61,5%	46,2%	15,4%	38,5%	23,1%	46,2%	46,2%	53,8%	0,0%	30,8%	7,7%	0,0%
Рівненська область	45,5%	72,7%	27,3%	9,1%	45,5%	36,4%	45,5%	36,4%	27,3%	0,0%	18,2%	9,1%	9,1%
Сумська область	90,0%	30,0%	20,0%	20,0%	50,0%	20,0%	50,0%	70,0%	60,0%	0,0%	40,0%	10,0%	0,0%
Тернопільська область	46,9%	46,9%	6,3%	3,1%	21,9%	25,0%	18,8%	43,8%	34,4%	0,0%	31,3%	18,8%	12,5%
Харківська область	76,5%	70,6%	11,8%	5,9%	35,3%	29,4%	58,8%	70,6%	23,5%	5,9%	29,4%	23,5%	0,0%
Херсонська область	66,7%	46,7%	20,0%	13,3%	33,3%	33,3%	33,3%	40,0%	53,3%	0,0%	26,7%	20,0%	0,0%
Хмельницька область	80,0%	80,0%	20,0%	10,0%	70,0%	30,0%	30,0%	50,0%	30,0%	0,0%	20,0%	30,0%	0,0%
Черкаська область	72,7%	63,6%	27,3%	9,1%	36,4%	63,6%	18,2%	63,6%	45,5%	0,0%	18,2%	36,4%	9,1%
Чернівецька область	76,9%	76,9%	15,4%	7,7%	38,5%	23,1%	15,4%	69,2%	15,4%	0,0%	7,7%	23,1%	0,0%
Чернігівська область	62,5%	45,8%	12,5%	4,2%	54,2%	20,8%	20,8%	33,3%	16,7%	0,0%	20,8%	37,5%	4,2%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Які із нижчеперелічених інструментів е-демократії Ви б хотіли використовувати в роботі Вашої НУО:													
Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Використання відкритих даних для моніторингу діяльності органів влади	Е-звернення та запити	Е-консультації	Е-приймальні посадових осіб	Державні та муніципальні портали електронних послуг	Електронне чи мобільне голосування	Е-реєстри	Е-петиції	Е-опитування	Е-референдуми	Е-освітні ресурси для підвищення політичної	Адвокаційні онлайн-кампанії	інше
Вінницька область	68,2%	72,7%	68,2%	54,5%	81,8%	54,5%	59,1%	45,5%	63,6%	36,4%	77,3%	54,5%	9,1%
Волинська область	52,6%	57,9%	42,1%	47,4%	52,6%	42,1%	47,4%	31,6%	36,8%	21,1%	57,9%	42,1%	0,0%
Дніпропетровська область	81,8%	72,7%	45,5%	81,8%	72,7%	54,5%	54,5%	45,5%	54,5%	45,5%	63,6%	36,4%	0,0%
Донецька область	50,0%	100,0%	50,0%	100,0%	50,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	50,0%
Житомирська область	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%	41,7%	66,7%	33,3%	33,3%	8,3%	33,3%	41,7%	25,0%	0,0%
Закарпатська область	90,0%	50,0%	60,0%	70,0%	70,0%	30,0%	60,0%	40,0%	30,0%	30,0%	40,0%	30,0%	0,0%
Запорізька область	76,9%	53,8%	61,5%	84,6%	61,5%	53,8%	69,2%	69,2%	69,2%	38,5%	46,2%	53,8%	0,0%
Івано-Франківська область	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%	66,7%	33,3%	66,7%	33,3%	50,0%	33,3%	83,3%	16,7%	0,0%
Київська область	83,3%	63,3%	56,7%	50,0%	70,0%	50,0%	60,0%	56,7%	53,3%	36,7%	63,3%	56,7%	0,0%
Кіровоградська область	93,8%	75,0%	68,8%	75,0%	68,8%	75,0%	50,0%	62,5%	68,8%	50,0%	75,0%	68,8%	0,0%
Луганська область	100,0%	80,0%	80,0%	40,0%	80,0%	60,0%	60,0%	40,0%	60,0%	20,0%	20,0%	40,0%	0,0%
Львівська область	86,4%	72,7%	68,2%	59,1%	68,2%	54,5%	63,6%	45,5%	68,2%	50,0%	63,6%	45,5%	0,0%
Миколаївська область	71,4%	71,4%	71,4%	57,1%	64,3%	64,3%	42,9%	50,0%	57,1%	35,7%	71,4%	50,0%	7,1%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Одеська область	60,0%	73,3%	46,7%	66,7%	73,3%	53,3%	60,0%	73,3%	53,3%	53,3%	60,0%	60,0%	0,0%
Полтавська область	84,6%	69,2%	61,5%	46,2%	69,2%	61,5%	61,5%	53,8%	23,1%	46,2%	30,8%	46,2%	0,0%
Рівненська область	63,6%	81,8%	63,6%	63,6%	72,7%	36,4%	18,2%	63,6%	36,4%	27,3%	54,5%	45,5%	0,0%
Сумська область	80,0%	70,0%	70,0%	60,0%	60,0%	30,0%	50,0%	40,0%	80,0%	20,0%	50,0%	40,0%	0,0%
Тернопільська область	59,4%	50,0%	65,6%	62,5%	43,8%	40,6%	31,3%	34,4%	37,5%	37,5%	43,8%	37,5%	6,3%
Харківська область	88,2%	88,2%	70,6%	76,5%	82,4%	70,6%	82,4%	52,9%	41,2%	47,1%	76,5%	58,8%	5,9%
Херсонська область	73,3%	60,0%	60,0%	73,3%	60,0%	73,3%	46,7%	33,3%	60,0%	46,7%	60,0%	53,3%	0,0%
Хмельницька область	80,0%	80,0%	50,0%	50,0%	70,0%	70,0%	50,0%	60,0%	40,0%	50,0%	40,0%	20,0%	0,0%
Черкаська область	81,8%	54,5%	45,5%	54,5%	63,6%	36,4%	36,4%	36,4%	36,4%	18,2%	45,5%	72,7%	0,0%
Чернівецька область	61,5%	46,2%	46,2%	46,2%	84,6%	38,5%	38,5%	46,2%	53,8%	7,7%	38,5%	53,8%	0,0%
Чернігівська область	70,8%	66,7%	70,8%	79,2%	75,0%	54,2%	29,2%	37,5%	62,5%	37,5%	66,7%	50,0%	0,0%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Чи потрібно проводити заходи із підвищення рівня громадської освіти в сфері е-демократії?	
	так	ні
Вінницька область	100,0%	0,0%
Волинська область	100,0%	0,0%
Дніпропетровська область	90,9%	9,1%
Донецька область	100,0%	0,0%
Житомирська область	91,7%	8,3%
Закарпатська область	100,0%	0,0%
Запорізька область	100,0%	0,0%
Івано-Франківська область	100,0%	0,0%
Київська область	96,7%	3,3%
Кіровоградська область	100,0%	0,0%
Луганська область	100,0%	0,0%
Львівська область	100,0%	0,0%
Миколаївська область	100,0%	0,0%
Одеська область	100,0%	0,0%
Полтавська область	100,0%	0,0%
Рівненська область	100,0%	0,0%
Сумська область	100,0%	0,0%
Тернопільська область	96,9%	3,1%
Харківська область	100,0%	0,0%
Херсонська область	100,0%	0,0%
Хмельницька область	100,0%	0,0%
Черкаська область	100,0%	0,0%
Чернівецька область	100,0%	0,0%
Чернігівська область	100,0%	0,0%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	На Вашу думку, яких знань або навичок не вистачає Вашій НУО в сфері е-демократії:								
	Знань у сфері кібербезпеки	Навичок із захисту інформації	Знань у сфері ефективного використання онлайн-ресурсів	Crowdsourcing	Crowdfunding	Знань щодо існуючих ІТ-ресурсів, мобільних додатків	Підвищення рівня комп'ютерної грамотності	Проблеми, пов'язані з е-ідентифікацією	Відсутність потреби в інструментах е-демократії
Вінницька область	50,0%	36,4%	13,6%	45,5%	68,2%	63,6%	27,3%	36,4%	9,1%
Волинська область	52,6%	47,4%	21,1%	42,1%	42,1%	26,3%	10,5%	26,3%	0,0%
Дніпропетровська область	60,0%	60,0%	60,0%	50,0%	60,0%	60,0%	50,0%	10,0%	0,0%
Донецька область	50,0%	50,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Житомирська область	54,5%	36,4%	27,3%	18,2%	27,3%	45,5%	36,4%	27,3%	0,0%
Закарпатська область	20,0%	30,0%	30,0%	30,0%	50,0%	30,0%	20,0%	30,0%	10,0%
Запорізька область	76,9%	69,2%	61,5%	69,2%	76,9%	84,6%	61,5%	30,8%	0,0%
Івано-Франківська область	50,0%	66,7%	50,0%	50,0%	83,3%	33,3%	0,0%	33,3%	0,0%
Київська область	51,7%	51,7%	31,0%	41,4%	51,7%	48,3%	17,2%	31,0%	3,4%
Кіровоградська область	75,0%	62,5%	68,8%	37,5%	56,3%	62,5%	25,0%	12,5%	12,5%
Луганська область	20,0%	20,0%	20,0%	40,0%	40,0%	60,0%	20,0%	60,0%	0,0%
Львівська область	72,7%	63,6%	45,5%	45,5%	50,0%	63,6%	22,7%	36,4%	9,1%
Миколаївська область	78,6%	57,1%	57,1%	50,0%	57,1%	57,1%	21,4%	57,1%	14,3%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Одеська область	53,3%	80,0%	46,7%	53,3%	53,3%	53,3%	26,7%	46,7%	6,7%
Полтавська область	69,2%	61,5%	46,2%	38,5%	38,5%	61,5%	30,8%	15,4%	0,0%
Рівненська область	54,5%	54,5%	81,8%	54,5%	45,5%	72,7%	45,5%	36,4%	9,1%
Сумська область	60,0%	50,0%	40,0%	30,0%	60,0%	40,0%	10,0%	0,0%	0,0%
Тернопільська область	71,0%	67,7%	54,8%	58,1%	64,5%	38,7%	38,7%	29,0%	9,7%
Харківська область	41,2%	58,8%	64,7%	47,1%	58,8%	58,8%	29,4%	35,3%	11,8%
Херсонська область	60,0%	66,7%	46,7%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	40,0%	13,3%
Хмельницька область	50,0%	60,0%	90,0%	40,0%	50,0%	60,0%	30,0%	30,0%	0,0%
Черкаська область	45,5%	81,8%	54,5%	18,2%	45,5%	63,6%	9,1%	27,3%	0,0%
Чернівецька область	46,2%	15,4%	46,2%	38,5%	61,5%	53,8%	23,1%	38,5%	0,0%
Чернігівська область	58,3%	62,5%	58,3%	29,2%	37,5%	54,2%	33,3%	12,5%	0,0%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Вкажіть пріоритетність заходів для НУО у сфері е-демократії: Доступ до відкритих даних	Вкажіть пріоритетність заходів для НУО у сфері е-демократії: Е-комунікація та взаємодія з органами влади та іншими НУО	Вкажіть пріоритетність заходів для НУО у сфері е-демократії: Участь у прийнятті рішень органів держ. влади та місцевого самоврядування
Вінницька область	4,32	4,45	4,59
Волинська область	4,16	4,05	4,42
Дніпропетровська область	4,73	4,73	4,82
Донецька область	5,00	4,50	5,00
Житомирська область	4,50	4,33	4,50
Закарпатська область	4,60	4,50	4,70
Запорізька область	4,38	4,54	4,69
Івано-Франківська область	4,17	4,50	4,83
Київська область	4,33	4,07	4,30
Кіровоградська область	4,56	4,38	4,56
Луганська область	4,60	4,00	4,40
Львівська область	4,45	4,41	4,41
Миколаївська область	4,50	4,43	4,50
Одеська область	4,60	4,53	4,60
Полтавська область	4,85	4,23	4,46
Рівненська область	4,55	4,18	4,55
Сумська область	4,40	4,30	4,30
Тернопільська область	4,38	4,19	4,13
Харківська область	4,71	4,24	4,41
Херсонська область	4,27	4,27	4,47
Хмельницька область	4,70	4,70	4,60
Черкаська область	4,27	4,55	4,27
Чернівецька область	4,15	3,69	4,08
Чернігівська область	4,46	4,00	4,29

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	На Вашу думку, які дані мають бути відкритими та повністю «прозорими»:					
	Процес формування місцевого бюджету	Надходження та витрати місцевих бюджетів	Фінансові декларації високопосадовців	Конкурс на заміщення посад в органах держ. влади та місц. самоврядув.	Тендерні процедури	інше
Вінницька область	95,5%	95,5%	77,3%	86,4%	90,9%	9,1%
Волинська область	84,2%	89,5%	68,4%	68,4%	84,2%	0,0%
Дніпропетровська область	81,8%	100,0%	63,6%	72,7%	100,0%	0,0%
Донецька область	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Житомирська область	75,0%	91,7%	75,0%	91,7%	91,7%	8,3%
Закарпатська область	80,0%	80,0%	30,0%	70,0%	70,0%	10,0%
Запорізька область	92,3%	92,3%	92,3%	92,3%	100,0%	0,0%
Івано-Франківська область	66,7%	100,0%	50,0%	83,3%	100,0%	0,0%
Київська область	76,7%	96,7%	76,7%	90,0%	93,3%	3,3%
Кіровоградська область	93,8%	81,3%	68,8%	75,0%	93,8%	12,5%
Луганська область	100,0%	100,0%	60,0%	80,0%	100,0%	0,0%
Львівська область	90,9%	95,5%	77,3%	86,4%	90,9%	9,1%
Миколаївська область	85,7%	100,0%	50,0%	85,7%	100,0%	21,4%
Одеська область	86,7%	80,0%	93,3%	53,3%	93,3%	6,7%
Полтавська область	84,6%	100,0%	76,9%	76,9%	84,6%	0,0%
Рівненська область	100,0%	90,9%	81,8%	100,0%	90,9%	9,1%
Сумська область	100,0%	100,0%	60,0%	60,0%	50,0%	10,0%
Тернопільська область	90,6%	90,6%	71,9%	78,1%	90,6%	6,3%
Харківська область	94,1%	94,1%	88,2%	82,4%	94,1%	5,9%
Херсонська область	93,3%	100,0%	80,0%	93,3%	86,7%	0,0%
Хмельницька область	80,0%	100,0%	80,0%	90,0%	80,0%	10,0%
Черкаська область	63,6%	100,0%	63,6%	63,6%	90,9%	9,1%
Чернівецька область	92,3%	92,3%	69,2%	84,6%	84,6%	0,0%
Чернігівська область	95,8%	100,0%	79,2%	91,7%	91,7%	4,2%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Оберіть, будь ласка, тип даних, який мав би бути відкритим у першу чергу?					
	Процес формування місцевого бюджету	Надходження та витрати місцевих бюджетів	Фінансові декларації високопосад овців	Конкурс на заміщення посад в органах державної влади та місцевого самоврядування	Тендерні процедури	Інше
Вінницька область	18,2%	54,5%	0,0%	13,6%	13,6%	0,0%
Волинська область	10,5%	57,9%	0,0%	10,5%	21,1%	0,0%
Дніпропетровська область	27,3%	36,4%	9,1%	9,1%	18,2%	0,0%
Донецька область	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Житомирська область	16,7%	58,3%	0,0%	16,7%	8,3%	0,0%
Закарпатська область	10,0%	20,0%	10,0%	30,0%	30,0%	0,0%
Запорізька область	7,7%	61,5%	0,0%	15,4%	15,4%	0,0%
Івано-Франківська область	0,0%	33,3%	16,7%	0,0%	50,0%	0,0%
Київська область	10,0%	46,7%	10,0%	16,7%	16,7%	0,0%
Кіровоградська область	18,8%	62,5%	0,0%	0,0%	18,8%	0,0%
Луганська область	20,0%	40,0%	0,0%	20,0%	20,0%	0,0%
Львівська область	27,3%	45,5%	0,0%	13,6%	13,6%	0,0%
Миколаївська область	14,3%	57,1%	0,0%	14,3%	7,1%	7,1%
Одеська область	26,7%	33,3%	13,3%	6,7%	13,3%	6,7%
Полтавська область	7,7%	53,8%	15,4%	0,0%	15,4%	7,7%
Рівненська область	27,3%	45,5%	0,0%	9,1%	18,2%	0,0%
Сумська область	10,0%	70,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Тернопільська область	25,0%	50,0%	3,1%	9,4%	12,5%	0,0%
Харківська область	23,5%	41,2%	11,8%	5,9%	17,6%	0,0%
Херсонська область	13,3%	73,3%	0,0%	6,7%	6,7%	0,0%
Хмельницька область	10,0%	50,0%	10,0%	20,0%	10,0%	0,0%
Черкаська область	18,2%	54,5%	0,0%	0,0%	27,3%	0,0%
Чернівецька область	7,7%	53,8%	7,7%	15,4%	15,4%	0,0%
Чернігівська область	20,8%	50,0%	0,0%	4,2%	25,0%	0,0%

*з Донецької та Луганської областей участь в опитуванні взяли лише 2 і 5 організацій відповідно, тому показники з цих регіонів не корелюються із загальними даними.

Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте:	Вкажіть пріоритетність заходів для розвитку електронної демократії в Україні:									
	Відповіді зміни і доповнення у законодавстві	Збільшення державного фінансування на ро-к новітніх ІКТ	Створення державних програм подолання цифрової нерівності	Розширення сфери електронних державних публічних послуг	Підвищення рівня комп'ютерної грамотності населення	Навчання держслужбовців з використанням інструментів е-демократії	Формування стратегії розвитку е-демократії в Україні	Боротьба з корупцією в органах виконавчої і судової влади	Роз-к інструм. у сфері кібербезпеки і е-ідентифікації особи	Широка просвітницька кампанія щодо переваг е-демократії
Вінницька область	4,45	3,95	3,55	4,45	4,18	3,73	4,14	4,59	4,36	4,05
Волинська область	4,21	3,95	3,84	4,11	4,05	4,05	4,26	4,63	4,00	4,00
Дніпропетровська область	4,82	4,45	4,27	4,64	4,27	4,09	4,73	4,73	4,64	4,55
Донецька область	4,00	4,00	3,00	5,00	3,50	4,00	4,50	5,00	5,00	4,00
Житомирська область	4,50	3,67	3,92	4,50	4,25	4,17	4,50	4,92	4,25	4,50
Закарпатська область	4,50	4,50	4,00	4,40	3,80	4,00	4,30	4,80	4,30	4,50
Запорізька область	4,23	4,00	3,00	4,31	4,08	4,08	4,38	4,54	4,08	4,46
Івано-Франківська область	4,67	4,33	3,33	4,17	4,00	4,17	4,17	4,67	4,17	4,50
Київська область	4,47	3,90	3,57	4,23	3,70	4,07	4,20	4,63	4,23	4,13
Кіровоградська область	4,31	4,31	4,19	4,25	4,19	4,19	4,44	4,81	4,25	4,13
Луганська область	4,40	3,60	3,80	4,20	3,60	3,40	4,00	4,20	4,00	3,80
Львівська область	4,32	4,23	3,77	4,14	3,86	3,95	4,27	4,50	4,27	4,45
Миколаївська область	4,21	4,21	3,71	4,07	3,43	4,29	4,57	4,71	3,64	4,36
Одеська область	4,13	4,07	3,93	4,47	3,93	3,93	4,00	4,73	4,40	4,20
Полтавська область	4,38	4,08	3,62	4,38	4,00	4,08	4,08	4,85	4,08	4,00
Рівненська область	3,91	3,82	3,73	4,27	3,73	3,36	4,09	4,55	4,00	4,55

ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»

Сумська область	4,20	3,90	4,00	4,40	4,00	3,80	4,00	4,60	4,20	4,10
Тернопільська область	3,97	3,78	3,41	4,25	3,97	4,16	3,78	4,59	3,94	3,97
Харківська область	4,47	3,53	3,76	4,47	3,76	3,76	4,12	4,76	4,12	4,24
Херсонська область	4,07	4,07	3,73	4,47	3,93	4,07	4,27	4,87	4,20	4,33
Хмельницька область	4,10	4,20	4,00	4,50	4,50	4,40	4,10	4,80	4,40	4,40
Черкаська область	4,18	3,73	3,27	4,18	2,91	3,55	3,82	4,64	3,64	3,64
Чернівецька область	4,62	3,92	3,62	4,31	3,85	3,77	4,08	4,62	3,69	3,85
Чернігівська область	4,17	3,54	3,08	4,08	3,88	3,83	4,08	4,54	4,04	3,88

Зразок анкети

Шановні колеги!

Просимо Вас взяти участь у експертному опитуванні «Практика використання інструментів електронної демократії громадськими організаціями в Україні».

Ми будемо вдячні, якщо Ви відповісте на запитання нашої анкети. Ваше сприйняття е-демократії є дуже важливим для нас, оскільки допоможе якісно і конструктивно сформулювати рекомендації для відповідних центральних органів державної влади щодо вдосконалення існуючих інструментів електронної взаємодії та створення нових. Інструментами електронної демократії можуть користуватися усі категорії інститутів громадянського суспільства, тому просимо Вас відповісти на ці запитання, навіть якщо Ваша професійна діяльність не має безпосереднього відношення до процесів місцевого і державного управління.

Ми гарантуємо цілковиту анонімність та конфіденційність цього опитування. Ваш відповіді використовуватимуться виключно в узагальненому вигляді.

Також ми підкреслюємо, що не існує правильних чи не правильних відповідей на кожне із запитань, тому, відповідаючи на них, керуйтеся, будь ласка, виключно своєю власною думкою.

Ваша організація була відібрана за рекомендацією наших регіональних партнерів. Дуже сподіваємось на Вашу допомогу у визначенні пріоритетних завдань, спрямованих на розвиток і поширення інструментів електронної демократії в Україні. Заповнення анкети не займе у Вас багато часу. Заздалегідь дякуємо за участь в опитуванні.

Опитування реалізується коаліцією громадських організацій – ГО «Подільська агенція регіонального розвитку», Громадянською мережею ОПОРА, Асоціацією «Міста електронного врядування», а також Державним агентством з питань е-урядування та Національною академією державного управління при Президентіві України за підтримки Посольства Великої Британії в Україні.

Обізнаність організацій в сфері електронної демократії та інструменти е-демократії:

1. На Вашу думку, е-демократія – це передусім:

1. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для моніторингу діяльності органів влади та боротьби з корупцією
2. Використання ІКТ населенням для взаємодії з органами влади
3. 24-годинний доступ до інформації та онлайн-послуг на порталах органів влади
4. Використання ІКТ для ініціювання змін у громаді (електронні опитування, форуми, петиції тощо)
5. Прямая комунікація з органами влади за допомогою ІКТ (віртуальний кабінет, електронні звернення та соціальні мережі).

2. Вкажіть, якими із інтернет-інструментів користується Ваша організація:

1. Сайт організації	7. Електронні форуми
2. Google –сервіси (документи, папки, групи і т.п.)	8. Електронні запити та звернення
3. Соціальні мережі	9. Е-петиції
4. Електронні реєстри	10. Інше (вкажіть, що саме): _____
5. Електронні опитування	
6. Електронні дайджести	

3. За допомогою яких інтернет-інструментів Ваша організація взаємодіє із іншими НУО?

1. Форми зворотного зв'язку на сайтах організації
2. E-mail комунікація
2. Соціальні мережі
3. Електронні дайджести
4. Електронні форуми
5. Електронні опитування
6. Електронні запити та звернення
7. Інше (вказіть, що саме): _____

4. Якими із перелічених методів кібербезпеки Ви користуєтесь?

1. Використання безпечного інтернет-з'єднання (https://)
2. Ліцензійне програмне забезпечення
3. Регулярне оновлення антивірусу
4. Складні паролі з цифрами та літерами верхнього та нижнього регістру
5. Використання перевірених поштових клієнтів
6. Використання хмарних служб для зберігання інформації
7. Створення резервних копій жорсткого диску
8. Інше (вказіть, що саме): _____

5. Вкажіть, як часто Ви відвідуєте сайти органів державної влади та місцевого самоврядування?

1. Щодня
2. Декілька разів на тиждень
3. Декілька разів на місяць
4. Рідше, ніж раз на місяць
5. Не відвідую

6. Якою мірою Ви довіряєте інформаційно-комунікаційним технологіям органів державної влади та місцевого самоврядування?

1. Цілком не довіряю
2. Швидше не довіряю, ніж довіряю
3. Важко сказати
4. Швидше довіряю, ніж не довіряю
5. Цілком довіряю

7. Як Ви оцінюєте розвиток інформаційно-комунікаційних технологій органів державної влади та місцевого самоврядування?

1. Цілком негативно
2. Швидше негативно, ніж позитивно
3. Важко сказати

4. Швидше позитивно, ніж негативно
5. Цілком позитивно

8. На Вашу думку, наскільки корисними будуть нові інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ) в Україні для покращення системи врядування:

	5. Дуже потрібні	4. Швидше потрібні	3. Важко сказати	2. Швидше не потрібні	1. Зовсім не потрібні
1. Прозорість процесу прийняття рішень					
2. Безперешкодний доступ громадян до публічної інформації					
3. Прозорість бюджетних витрат					
4. Протидія корупції					
5. Надання адміністративних послуг в електронному режимі, спрощення бюрократичних процедур					
6. Підвищення участі громадян в політичних процесах та підвищення рівня довіри до органів влади					
7. Безперешкодне спілкування з представниками органів влади (віртуальні кабінети, соціальні мережі)					
8. Інше (Вкажіть, що саме) _____					

9. Якими із нижчеперелічених інструментів е-демократії Ви вже користувалися? (оберіть всі можливі варіанти)

10. Якими із нижчеперелічених інструментів е-демократії Ви плануєте користуватися в роботі Вашої НУО? (оберіть, всі можливі варіанти)

	9. Інструменти е-дем, якими вже користувалися	10. Інструменти е-дем, якими планують користуватися
1. Використання відкритих даних для моніторингу діяльності органів влади		
2. Е-звернення та запити		
3. Е-консультації		

4. Е-приймальні посадових осіб		
5. Державні та муніципальні портали електронних послуг		
6. Електронне чи мобільне голосування		
7. Е-реєстри		
8. Е -петиції		
9. Е-опитування		
10. Е-референдуми		
11. Е-освітні ресурси для підвищення політичної культури		
12. Адвокаційні онлайн-кампанії		
13. Інше (Вкажіть, що саме) _____		

11. Чи потрібно проводити заходи із підвищення рівня громадської освіти в сфері е-демократії?

Так (перехід до зап. №13)

Ні (перехід до зап. №14)

12. На Вашу думку, яких знань або навичок не вистачає Вашій НУО в сфері е-демократії? (оберіть всі можливі варіанти)

1. Знань у сфері кібербезпеки
2. Навичок із захисту інформації
2. Знань у сфері ефективного використання онлайн-ресурсів та пошуку даних
3. Crowdsourcing (кооперація людей онлайн (наприклад – е-майдан))
4. Crowdfunding (фінансування певних видів діяльності онлайн (наприклад – Велика Ідея))
5. Знань щодо існуючих ІТ-ресурсів, мобільних додатків
6. Підвищення рівня комп'ютерної грамотності
7. Проблеми, пов'язані з е-ідентифікацією
8. Відсутність потреби в інструментах е-демократії

Бачення організацій стосовно подальшого впровадження інструментів е-демократії (конкретні рішення)

13. Вкажіть пріоритетність заходів для НУО у сфері е-демократії:

	5. Найвищий пріоритет	4. Високий пріоритет	3. Середній пріоритет	2. Низький пріоритет	1. Зовсім не пріоритетні
--	-----------------------	----------------------	-----------------------	----------------------	--------------------------

1. Доступ до відкритих даних					
2. Е-комунікація та взаємодія з органами влади та іншими НУО					
3. Участь у прийнятті рішень органів державної влади та місцевого самоврядування					

14. На Вашу думку, які дані мають бути відкритими та повністю «прозорими»? (оберіть усі можливі варіанти)

15. Оберіть, будь ласка, тип даних, який мав би бути відкритим у першу чергу?

	15. Дані, які б мали бути відкритими	16. Дані, які б мали бути відкриті в першу чергу
1. Процес формування місцевого бюджету		
2. Надходження та витрати місцевих бюджетів		
3. Фінансові декларації високопосадовців		
4. Конкурс на заміщення посад в органах державної влади та місцевого самоврядування		
5. Тендерні процедури		
6. Інше (Вкажіть, що саме) _____		

16. Вкажіть пріоритетність заходів для розвитку електронної демократії в Україні:

	5. Найвищий пріоритет	4. Високий пріоритет	3. Середній пріоритет	2. Низький пріоритет	1. Зовсім не пріоритетні
--	-----------------------	----------------------	-----------------------	----------------------	--------------------------

1. Відповідні зміни і доповнення у законодавстві					
2. Збільшення державного фінансування на розвиток новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та підвищення фахового рівня ІТ-спеціалістів					
3. Створення державних програм подолання цифрової нерівності					
4. Розширення сфери електронних державних публічних послуг					
5. Підвищення рівня комп'ютерної грамотності населення					
6. Проведення навчання для держслужбовців з використання інструментів електронної демократії					
7. Формування державної стратегії розвитку е-демократії в Україні					
8. Боротьба з корупцією і закритістю в органах виконавчої і судової влади					
9. Розвиток інструментів у сфері кібербезпеки та електронної ідентифікації особи					
10. Широка просвітницька кампанія щодо переваг електронної демократії					
11. Інше (Вкажіть, що саме) _____					

--	--	--	--	--	--

17. Вкажіть сервіси е-демократії, якими Ви ніколи не користувалися?

1. Державні та муніципальні портали електронних послуг
2. Адвокаційні онлайн-кампанії
3. Е-звернення та запити
4. Електронне чи мобільне голосування
5. Е-освітні ресурси для підвищення політичної культури
6. Е-консультації
7. Е-реєстри
8. Використання відкритих даних для моніторингу діяльності органів влади
9. Е-приймальні посадових осіб
10. Е -петиції
11. Е-референдуми
12. Е-опитування
13. Інше (Вкажіть, що саме) _____

18. Вкажіть, будь ласка, тип НУО, до якого належить Ваша організація:

1. Аналітичний центр
2. Сервісна організація
3. Правозахисна організація
4. Організація прямої дії (grassroot organizations)
5. Екологічна організація
6. Організація, що займається лобіюванням/адвокацією
7. Молодіжна організація
8. Благодійний фонд
9. Галузева асоціація, спілка (підприємців, літераторів тощо)
10. Організація історичного спрямування, збереження культурної спадщини
11. Релігійна організація
12. Національна спільнота

20. Вкажіть регіон, у якому працює НУО, яку Ви представляєте: _____

21. Вкажіть повну назву своєї організації: _____

Результати експертного опитування

«Практика використання інструментів електронної демократії громадськими організаціями в Україні»

Дослідження реалізоване коаліцією громадських організацій - ГО «Подільська агенція регіонального розвитку», Громадянська мережа ОПОРА, Асоціація органів місцевого самоврядування «Міста електронного врядування України» - разом з Державним агенством з питань е-урядування та Національною академією державного управління при Президентові України за підтримки Посольства Великої Британії в Україні

***Відповідальний за випуск:**
Левченко Олег Васильович*

Вінниця, 2016 р.